

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA VEŘEJNÉ EKONOMIKY

Financování investiční akce v obci v oblasti školství

Financing Investment Project in the Municipality in the Education Area

Student: Lucie Vildomcová

Vedoucí bakalářské práce: Ing. Jiří Bečica, Ph.D.

Ostrava 2010

Místopřísežné prohlášení

Prohlašuji, že jsem celou bakalářskou práci včetně příloh vypracovala samostatně pod vedením vedoucího bakalářské práce a uvedla jsem všechny použité podklady a literaturu.

Chtěla bych vyjádřit poděkování panu Ing. Jiřímu Bečicovi Ph.D., za vedení při bakalářské práci a zaměstnancům obecního úřadu v Mokřích Lazcích, za poskytnutí požadovaných informací.

Datum: 5.5.2010

.....

podpis

OBSAH

1. ÚVOD	6
2. PRAVIDLA HOSPODAŘENÍ ÚZEMNĚ SAMOSPRÁVNÝCH CELKŮ	8
2.1. Druhy obcí	8
2.2. Působnost obce	9
2.3. Orgány obce	11
2.3.2. Rada obce	13
2.3.3. Starosta	14
2.3.4. Obecní úřad	15
2.3.5. Výbory a komise	15
2.4. Rozpočtové hospodaření obce	16
2.4.1. Rozpočtová skladba	16
2.4.2. Rozpočtový proces	18
2.4.3. Rozpočtový výhled	19
2.5. Struktura rozpočtu	19
2.5.1. Příjmy obce	20
2.5.2. Výdaje obce	22
3. ANALÝZA HOSPODAŘENÍ VYBRANÉ OBCE	24
3.1. Historie obce	24
3.2. Současnost obce	25
3.3. Organizace působící v obci	26
3.4. Hospodaření obce v letech 2005-2009	31
3.4. Příjmy obce Mokré Lazce	33
3.4.1. Daňové příjmy	34
3.4.2. Nedaňové příjmy	35
3.4.3. Kapitálové příjmy	36
3.4.4. Přijaté transfery	37
3.5. Výdaje obce Mokré Lazce	38
3.5.1. Běžné výdaje	38
3.5.2. Kapitálové výdaje	40
4. NÁVRH FINANCOVÁNÍ INVESTIČNÍHO PROJEKTU VYBRANÉ OBCE	42

4.1. Rekonstrukce, modernizace a obnova objektu základní školy v Mokřích Lazcích	42
4.2. Možnosti financování investičního projektu	45
4.2.1. Financování z vlastních zdrojů	45
4.2.2. Financování ze strukturálního fondu	45
4.2.3. Financování pomocí úvěru	46
4.3. Navrhované řešení financování investičního projektu	47
4.3.1. První varianta	47
4.3.2. Druhá varianta	49
4.3.3. Třetí varianta	49
5. ZÁVĚR	51
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	53
SEZNAM ZKRATEK	55

1. ÚVOD

Obce hospodaří na základě schváleného rozpočtu. Samostatně hospodaří s finančními prostředky a rozhodují o členění příjmů a výdajů obce. Výsledkem hospodaření obce je buď přebytek, nebo ztráta. Obce musí zajistit dostatek finančních prostředků pro fungování obce. Z kladného výsledku hospodaření se mimo jiné snaží o financování různých investičních akcí. Pokud hodnota investiční akce převyšuje hodnotu vlastních zdrojů, obce se snaží o zabezpečení peněžních prostředků ze zdrojů cizích.

Obce jsou částí územně samosprávného celku a jsou vymezeny hranicemi. V právních vztazích vystupují svým jménem a jsou plně zodpovědné za své záležitosti, o kterých rozhodují samostatně. Obce mají svůj majetek, který musí využívat účelně a hospodárně. Spolu s kraji tvoří systém územní samosprávy což je určitá forma veřejné správy a veřejné vlády. Obce vykonávají vždy samostatnou působnost, respektive v případě přenesení činností na obce státem přenesenou působnost. Obce se můžou slučovat či rozdělovat na základě místního referenda při splnění určitých předpokladů, které jsou charakterizované v zákoně.

Bakalářská práce je zaměřena na financování investičního projektu v oblasti školství. Tento projekt se zabývá rekonstrukcí, modernizací a obnovou objektu základní školy v Mokřích Lazcích. Investiční projekt je zaměřen na celkovou opravu a modernizaci základní školy a to např. z důvodu lepší tepelné úspory formou nových plastových oken, z důvodu vytvoření nových učeben a vytvoření lepších celkových podmínek pro žáky základní školy.

Cílem bakalářské práce je popsat problematiku financování investiční akce obce Mokré Lazce a navrhnout možné zdroje financování projektu. Hypotézou je formulace, lze najít různé finanční prostředky k financování rozsáhlých investičních akcí.

K splnění navržených cílů bude použita metoda analýzy hospodaření obce Mokré Lazce v letech 2005-2009. Dále bude použita analýza jednotlivých příjmů a výdajů obce pro zjištění možnosti financování investičního projektu. Pro navržení způsobu financování investiční akce základní školy bude využito metody syntézy a metody dedukce. Navržený způsob financování projektu bude znázorněn v závěru práce.

Při zpracování bakalářské práce se bude vycházet z odborných knižních titulů, internetových zdrojů a interních materiálů, které byly poskytnuty obecním úřadem v Mokřých Lazcích. Dále bude bakalářská práce vycházet z informací, které byly poskytnuty zaměstnanci obecního úřadu Mokré Lazce.

Bakalářská práce bude členěna na 2 části a to teoretickou a praktickou. V teoretické části se bude práce zabývat pouze problematikou obcí, jako části územně samosprávného celku a to především druhy obcí, působnosti obcí, orgány obcí a obecným rozpočtovým hospodařením obcí.

Praktická část bakalářské práce bude zaměřena na rozbor hospodaření obce Mokré Lazce v letech 2005-2009. Budou zde popsány jednotlivé příjmy a výdaje obce. Dále bude práce zaměřena na popis daného investičního projektu a budou navrženy různé zdroje financování.

2. PRAVIDLA HOSPODAŘENÍ ÚZEMNĚ SAMOSPRÁVNÝCH CELKŮ

Územně samosprávné celky se v ČR řadí na kraje a obce. Z důvodu zaměření bakalářské práce se práce bude dále zabývat pouze problematikou obcí.

Každá obec musí svůj majetek využívat účelně a hospodárně v souladu s jejími zájmy a úkoly. Musí o svůj majetek pečovat a snažit se o jeho rozvoj. Tento majetek musí být chráněn před zničením, poškozením, odcizením nebo zneužitím. Obec nesmí ručit za závazky ani fyzických ani právnických osob mimo¹:

- závazky, které vyplývají ze smlouvy o úvěru, pokud jsou peněžní prostředky určeny na investici, která je uskutečňována s finanční podporou ze státního rozpočtu, státních fondů nebo národního fondu,
- závazky, vyplývající ze smlouvy o úvěru a peněžní prostředky jsou určeny na investice do obcí, které vlastní nemovitosti,
- subjekty, jejichž zřizovatelem je obec, kraj nebo stát,
- subjekty, ve kterých je míra účasti obce nebo společně s jinou obcí nebo obcemi, krajem nebo kraji nebo státem přesahující 50 %,
- bytová družstva a honební společenství.

2.1. Druhy obcí

Základní územní samosprávné celky se rozkládají na jednom nebo více katastrálních územích. Podle těchto území se dále člení na části. Obce se mohou slučovat nebo rozdělovat na základě místního referenda při splnění určitých předpokladů, které jsou uvedeny v zákoně. Každá obec je začleněna do správního obvodu okresu a do územního obvodu vyššího územního samosprávného celku, což je kraj.

Zákon č. 128/2000 Sb. o obcích rozlišuje tyto základní druhy obcí:

- obce, které nejsou městy,

¹ Zákon č. 128/2000 Sb. o obcích

- města, která získala statut města před 17.5.1954, pokud o to požádají předsedu Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR, která byla městem při nabytí účinností zákona o obcích v roce 2001, s počtem obyvatel nad 3000,
- městys, tzn. obce, které toto označení byly oprávněny používat před 17.5.1954, pokud o to požádají předsedu Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR,
- statutární města, tj. Kladno, Mladá Boleslav, České Budějovice, Plzeň, Karlovy Vary, Ústí nad Labem, Teplice, Most, Liberec, Hradec Králové, Pardubice, Jihlava, Brno, Zlín, Olomouc, Ostrava, Opava, Přerov, Chomutov, Děčín, Frýdek – Místek, Havířov a Karviná. Území statutárních měst může být členěno na městské části nebo městské obvody s vlastními orgány samosprávy,
- hlavní město Praha členěné na městské části.

2.2. Působnost obce

Obce vykonávají samostatnou působnost a přenesenou působnost. Přenesená působnost představuje činnosti, které na ně přenesl stát. Samosprávnou působnost mají všechny obce stejné, ale v případě přenesené působnosti se činnosti, které vykonává obec, mohou lišit.

Samostatná působnost obce má určité upravené pravomoce. Obec má právo na samosprávu a samostatně rozhodovat v mnoho oblastech veřejné správy. Obec zde vykonává veřejnou správu v samostatné působnosti. Volené orgány obce svým rozhodnutím svěřují vlastní realizaci svým výkonným orgánům. Orgány v rozhodování zastupují občany. Do **samostatné působnosti** obce můžeme zařadit např.²:

- hospodaření obce,
- rozpočet a závěrečný účet obce,
- zřízení obecní policie,
- ukládání pokut za správní delikty,
- organizace, řízení, personální a materiální zabezpečení obecního úřadu,
- vydávání obecně závazných vyhlášek obce,
- spolupráce s jinými obcemi,
- místní poplatky,

² Provazníková R. *Financování měst, obcí a regionů*, 2.vyd. Praha:GRADA Publishing ,2009. ISBN 978-80-247-2789-9, str.30

- zřizování jednotky dobrovolných hasičů a zabezpečení úkolů požární ochrany v obci,
- ochrana před alkoholismem a jinými toxikomaniemi.

Obec spravuje záležitosti, které jsou v zájmu obce a občanů obce. V případě, že není stanoveno zákonem, zda se jedná o samostatnou nebo přenesenou působnost, platí, že jde o působnost samostatnou. Toto rozlišení je nezbytné nejen z procesních důvodů, ale také z důvodů finančních.

Všechny orgány obce vykonávají přenesenou působnost ve věcech, které jsou stanoveny zákonem. Jsou vykonávány v základním rozsahu pro svůj správní obvod, který je stejný s územním obvodem obce. Výkonné orgány jsou v této činnosti podřízeny a kontrolovány orgány státní správy a v případě přenesené působnosti i krajským úřadem. Na základě **přenesené působnosti** pak rozlišujeme následující kategorie obcí³:

- obce s matričním úřadem,
- obce se stavebním úřadem,
- obce s pověřeným obecním úřadem,
- obce s rozšířenou působností.

Obce s **pověřeným obecním úřadem** jsou při výkonu státní správy v přenesené působnosti oprávněny např.⁴:

- rozhodovat v prvním stupni ve správním řízení o právech a povinnostech osob,
- rozhodovat o poskytování peněžité a věcné dávky nebo půjčky,
- zajišťovat volby do Parlamentu České republiky, do zastupitelstev krajů, zastupitelstev obcí a do Evropského parlamentu,
- k povolení odběru a nakládání s vodami.

U obce s **rozšířenou působností** se v přenesené působnosti jedná např. o tyto činnosti⁵:

³ Peková J. a kol. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*, 3.vyd. Praha:ASPI, 2008. ISBN 978-80-7357-351-5, str. 121

⁴ Provazníková R. *Financování měst, obcí a regionů*, 2.vyd. Praha:GRADA Publishing, 2009. ISBN 978-80-247-2789-9, str.31

⁵ Provazníková R. *Financování měst, obcí a regionů*, 2.vyd. Praha:GRADA Publishing, 2009. ISBN 978-80-247-2789-9, str.31

- evidence obyvatel, vedení registru obyvatel,
- vydávání občanských průkazů a cestovních dokladů,
- vydávání řidičských průkazů,
- vodoprávní řízení a vydávání souhlasu k vodním stavbám,
- vykonávání státní správy lesů,
- dávky a sociální služby,
- sociálně právní ochrana dětí,
- péče o nepřízpůsobivé občany.

2.3. Orgány obce

Orgány obce jsou tvořeny zastupitelstvem obce, radou obce, starostou, obecním úřadem a zvláštními orgány obce jako jsou např. výbory a komise. Tyto orgány se pak většinou podílejí na hospodářské činnosti.

2.3.1. Zastupitelstvo obce

Zastupitelstvo obce (ZO) je kolektivní volený orgán. Počet členů ZO se stanovuje podle počtu obyvatel na základě velikostí území⁶:

- do 500 obyvatel má zastupitelstvo 5 až 15 členů,
- od 500 do 3 000 obyvatel má zastupitelstvo 7 až 15 členů,
- od 3 000 do 10 000 obyvatel má zastupitelstvo 11 až 25 členů,
- od 10 000 do 50 000 obyvatel má zastupitelstvo 15 až 35 členů,
- od 50 000 do 150 000 obyvatel má zastupitelstvo 25 až 45 členů,
- nad 150 000 obyvatel má zastupitelstvo 35 až 55 členů.

Mandát člena ZO vzniká zvolením, ke kterému dochází při ukončení hlasování. Členové jsou voleni v komunálních volbách na 4leté volební období zástupci jednotlivých politických stran v obci. Člen ZO vykonává svůj mandát osobně, aniž by byl vázán nějakými příkazy. Při výkonu své funkce má právo předkládat ZO, radě obce, výborům a komisím návrhy

⁶ Čmejrek J., *Obce a regiony jako politický prostor*, 1.vyd Praha:Alfa, 2008, ISBN:978-80-87197-00-4, str. 36

na projednání, vznášet dotazy a připomínky. Tato funkce je funkcí veřejnou. Zastupitelstvo obce rozhoduje v rámci samostatné působnosti a schvaluje zejména⁷:

- program rozvoje územního obvodu obce, rozpočet obce a závěrečný účet za uplynulé rozpočtové období a schvaluje rozpočtový výhled,
- rozpočtová opatření,
- výši osobních a věcných nákladů obecního úřadu,
- výši odměn starosty a členů zastupitelstva na příslušný rok,
- přijetí nebo převzetí úvěru, půjčky, převzetí dluhu, přistoupení k dluhu nebo převzetí záruky,
- poskytnutí půjčky,
- smlouvy o poskytnutí dotace,
- emisi komunálních obligací,
- založení, zřízení nebo zánik svých organizačních složek,
- založení obchodní společnosti,
- vstup obce do zájmových sdružení právnických osob,
- vstup obce nebo vystoupení obce ze svazku obcí,
- udělení čestného občanství a cen obce,
- zřízení obecní policie,
- obecně závazné vyhlášky.

V mnoha rozhodnutích musí ZO respektovat ustanovení zákona o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. ZO má pravomoc také rozhodovat o majetkových záležitostech např. o nabytí a převodu nemovitostí, o převodu bytů a nebytových prostor, které jsou v majetku obce, o zastavení nemovitých věcí a zřízení věcného břemena nebo o dohodách a splátkách s lhůtou splatnosti nad 18 měsíců.

K platnému usnesení zastupitelstva obce, rozhodnutí nebo volbě je potřebný souhlas nadpoloviční většiny všech členů ZO. V případě, že se ZO nesejde po dobu delší než 6 měsíců, tak aby bylo schopno se usnášet, Ministerstvo vnitra je rozpustí. Do doby, než bude

⁷ Peková J. a kol. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*, 3.vyd. Praha:ASPI, 2008. ISBN 978-80-7357-351-5, str. 126

zvoleno nové zastupitelstvo obce nebo určen správce, vykonává tuto pravomoc rada obce. Není-li zvolena ani rada obce, vykonává tuto pravomoc starosta. V případě poklesu počtu členů ZO o více než polovinu nebo pod 5 členů a nelze je doplnit náhradníky, ZO nemůže rozhodovat o výše uvedených záležitostech.

⁸ZO se schází podle potřeby, nejméně však 4x ročně. Zasedání ZO svolává a většinou řídí starosta. Je povinen toto zasedání svolat, je-li o to požádán alespoň jednou třetinou členů zastupitelstva obce. ZO se může usnášet v případě nadpoloviční většiny přítomných členů. Zasedání ZO je veřejné. Obecní úřad informuje o místě, době a navrženém programu připravovaného zasedání. Tyto informace jsou vyvěšeny na úřední desce obecního úřadu alespoň 7 dní před zasedáním. O průběhu zasedání se pořizuje zápis, který je podepsán starostou nebo místostarostou. V zápise je vždy uveden počet přítomných členů, schválený pořad jednání, průběh, výsledek hlasování a přijatá usnesení. Zápis musí být pořízen do 10 dnů po skončení zasedání a musí být uložen na obecním úřadě k nahlédnutí.

2.3.2. Rada obce

Rada obce (RO) je výkonným orgánem. V samostatné působnosti podléhá zastupitelstvu obce. V případě přenesené působnosti může RO rozhodovat jen v případech, kdy tak stanoví zákon.

⁹RO je tvořena starostou, místostarostou a dalšími členy, kteří jsou voleni z členů ZO. Počet členů rady je vždy lichý a je tvořen nejméně 5 a nejvýše 11 členy, přičemž počet členů nesmí přesahovat jednu třetinu počtu členů zastupitelstva obce. RO není volena v obcích, kde zastupitelstvo má méně než 15 členů. V případě, že RO není zvolena, vykonává její pravomoc starosta. Je-li starosta nebo místostarosta odvolán z funkce, popřípadě že se funkce vzdal, přestává být i členem rady obce. Pokud dojde k poklesu ve funkčním období pod 5 členů a na nejbližším zasedání ZO nebude doplněn alespoň na 5 členů, vykonává od tohoto okamžiku pravomoc RO ZO.

RO připravuje návrhy a podklady pro jednání ZO a zabezpečuje plnění přijatých usnesení. RO zabezpečuje hospodaření schváleného rozpočtu a provádí rozpočtové opatření v rozsahu

⁸ Čmejrek J., *Obce a regiony jako politický prostor*, 1.vyd Praha:Alfa, 2008, ISBN:978-80-87197-00-4, str. 37

⁹ Čmejrek J., *Obce a regiony jako politický prostor*, 1.vyd Praha:Alfa, 2008, ISBN:978-80-87197-00-4, str. 38

svěřeném ZO. Dále má RO pravomoc plnit úkoly vůči právnickým osobám a organizačním složkám, které jsou založeny nebo zřízeny ZO.

RO se schází podle potřeby a jejich schůze jsou neveřejné. RO může k určitým bodům svého jednání přizvat další členy ZO a jiné osoby. Usnesení je možno v případě, že je na schůzi přítomna nadpoloviční většina všech členů. Součástí každé schůze musí být zápis, který podepisuje starosta spolu s místostarostou. V zápise se vždy uvádí počet přítomných členů, schválený pořad schůze, průběh a výsledek hlasování a přijatá usnesení. Zápis ze schůze musí být uložen na obecním úřadě k nahlédnutí členům ZO. RO vždy vydá jednací řád, ve kterém stanoví podrobnosti o jejich jednání.

2.3.3. Starosta

Starosta je představitelem obce, zastupující tuto obec navenek. Je uznáván jako statutární orgán obce. Za výkon svých činností je odpovědný zastupitelstvu obce. Starosta je volen do funkce ZO z řad jejich členů. Funkční období není časově omezeno z pohledu počtu zvolení, ale končí při zvolení nového starosty.

Starosta jmenuje, ale také odvolává tajemníka obecního úřadu. Odpovídá za informování veřejnosti o činnostech obce a rozhoduje o záležitostech samostatné působnosti obce, které jsou mu svěřeny RO. V případě, kdy na obci není tajemník obecního úřadu, zabezpečuje také výkon přenesené působnosti.

Další činností je svolávání a zpravidla řízení zasedání ZO a RO. Podepisuje spolu s ověřovatelem zápis z jejich jednání. Spolu s místostarostou se zabývá podepisováním právních předpisů. Starosta má právo pozastavit výkon usnesení RO v případě, že uzná, že je nesprávné. Tuto věc pak předloží k rozhodnutí nejbližšímu zasedání ZO.

Je-li starosta ze své funkce odvolán nebo se jí dobrovolně vzdal a není-li zvolen nový starosta, vykonává jeho pravomoc místostarosta zvolený ZO do doby, než je zvolen starosta nový. Stane-li se, že ZO místostarostu nezvolilo k zastupování nebo byl místostarosta odvolán nebo se své funkce dobrovolně vzdal současně se starostou, pověří ZO výkonem pravomoci některého ze svých členů.

2.3.4. Obecní úřad

Výkon samosprávy, popřípadě v přenesené působnosti i výkon státní správy zabezpečují zaměstnanci, pracující ve výkonných orgánech obecního úřadu. V čele obecního úřadu je starosta obce. RO může zřídit pro určité činnosti obecního úřadu odbory a oddělení. Pokud je zřízena funkce tajemníka, pak je obecní úřad řízený jím.

Tajemník je pracovníkem v zaměstnaneckém poměru a je odpovědný starostovi obce. Funkce se zřizuje u pověřených obecních úřadů a obcí s rozšířenou působností. Řídí celý administrativní aparát, zajišťuje úkoly v přenesené působnosti, řídí a kontroluje pracovníky úřadu, uzavírá a ukončuje pracovní poměr se zaměstnanci a řídí a kontroluje jejich činnosti. Zúčastňuje se zasedání ZO a schůzí RO jen s hlasem poradním. Nesmí vykonávat funkce v politických stranách a politických hnutích.

2.3.5. Výbory a komise

ZO a RO může zřizovat iniciativní a kontrolní orgány, které se nazývají výbory a komise. Počet výborů, které zřídí ZO je libovolný. Počet členů ve výboru musí být vždy lichý. Předsedou výboru je vždy člen ZO. Podle zákona musí být vždy zřízen finanční a kontrolní výbor, který je nejméně tříčlenný. Členem nemůže být starosta, místostarosta, tajemník nebo osoba, která zabezpečuje rozpočtové a účetní práce na obecním úřadu.

Finanční výbor kontroluje hospodaření s majetkem obce včetně finančních prostředků. Dále plní úkoly pověřenými ZO. Kontrolní výbor se zabývá kontrolováním plnění usnesení ZO a RO a dodržováním právních předpisů. V obci, ve které žije podle posledního sčítání lidu alespoň 10 % občanů, kteří se hlásí k národnosti jiné než české, se zřizuje výbor pro národnostní menšiny. Členy tohoto výboru jsou i zástupci národnostních menšin, pokud jsou delegováni svazem, který je utvořen podle zvláštního zákona. Příslušníci národnostních menšin musí však tvořit nejméně polovinu všech členů výboru.

Komise v rámci samostatné působnosti obce mohou předkládat návrhy a náměty, které předkládají RO. V případě, že jim byl svěřen výkon přenesené působnosti určitých činností, stávají se výkonným orgánem a jsou podřízeny a odpovědny starostovi. V tomto případě

může být předsedou komise pouze osoba, která má zvláštní odbornou způsobilost. Komise se řídí při usnášení pravidlem většinového počtu hlasů.

2.4. Rozpočtové hospodaření obce

Veřejné rozpočty jsou sestavovány na jedno rozpočtové období, které je zpravidla shodné s kalendářním rokem. Rozpočty obcí jsou označovány jako decentralizované peněžní fondy, které zahrnují jak příjmy, které obec získá na základě přerozdělování v rozpočtové soustavě, tak příjmy vzniklé jejich vlastní činností. Obec musí hospodařit podle rozpočtových zásad, které představují systém poznatků a zkušeností, které vznikaly v průběhu vývoje veřejného rozpočtu a rozpočtového procesu. Mezi tyto zásady patří¹⁰:

- zásada úplnosti – rozpočet musí obsahovat všechny finanční operace,
- zásada jednotnosti – všechny příjmy a výdaje jsou zachyceny jedním způsobem,
- zásada reálnosti a pravdivosti – reálný a pravdivý obraz příjmů a výdajů
- zásada každoročního sestavování a schvalování
- zásada publicity – zveřejnění projednaného rozpočtu obvyklým způsobem v obci

2.4.1. Rozpočtová skladba

Rozpočtovou skladbou rozumíme jednotné, přehledné a závazné třídění příjmů a výdajů podle kapitolního, druhového, odvětvového a konsolidačního hlediska.

Kapitolní hledisko je závazné pouze pro státní rozpočet. Obce nemusí kapitoly používat, ale mohou si je libovolně zvolit. Většinou kapitoly zahrnují tu část rozpočtu, se kterou hospodaří např. odbor obecního úřadu.

Druhové hledisko se týká všech peněžních operací, které jsou tříděny na příjmy, výdaje a financování. Příjmy zahrnují nenávratné inkasované prostředky, které jsou připisane na bankovní účet. Výdaje představují nenávratné platby na běžné i kapitálové účely. Financování zahrnuje způsob, jakým jsou příjmové a výdajové operace financovány. Zde můžeme zařadit např. platby, které mají charakter splátky úvěru. Na základě tohoto hlediska se používá 8 tříd:

¹⁰ Tománek P., *Hospodaření krajů a obcí*, Ostrava 2009, str.15

- 1. třída daňové příjmy
- 2. třída nedaňové příjmy
- 3. třída kapitálové příjmy
- 4. třída přijaté dotace
- 5. třída běžné výdaje
- 6. třída kapitálové výdaje
- 7. třída nevyužívá se
- 8. třída financování

Druhové hledisko využívá číselný čtyřmístný kód v rámci jednotlivých tříd. Jednomístný kód (x---) představuje třídu, dvojmístný kód (xx--) seskupení položek, trojmístný kód (xxx-) podseskupení položek a čtyřmístný kód (xxxx) jednotlivé položky.

Odvětvové hledisko používá třídění na 6 skupin:

- Zemědělství a lesní hospodářství
- Průmyslová a ostatní odvětvová hospodářství
- Služby pro obyvatelstvo
- Sociální věci a politika zaměstnanosti
- Bezpečnost státu a právní ochrana
- Všeobecné veřejná správa a služby

Odvětvové hledisko využívá také čtyřmístný číselný kód. Jednomístný kód (x---) představuje skupinu, dvojmístný kód (xx--) oddíl, trojmístný kód (xxx-) pododdíl a čtyřmístný kód (xxxx) paragraf.

Konsolidační hledisko umožňuje vyloučení duplicit. Konsolidací rozpočtu se nemění výsledná bilance, jelikož strana příjmů a výdajů je snížena o stejnou částku, která představuje vícenásobné operace, které vznikly při hospodaření obce.

2.4.2. Rozpočtový proces

Rozpočtový proces zahrnuje souhrn činností, které jsou důležité k řízení hospodaření obcí v daném rozpočtovém období. I když se rozpočet sestavuje zpravidla na jeden kalendářní rok, tak rozpočtový proces většinou zahrnuje dobu 1,5 až 2 roky. Rozpočtový proces zahrnuje **sestavení návrhu rozpočtu, schválení rozpočtu, plnění rozpočtu a kontrolu rozpočtu.**

Návrh rozpočtu je sestavován výkonným orgánem obce, většinou finančním odborem. Návrh a příprava rozpočtu není pevně upravena pravidly. Většinou se vychází z místních zvyklostí obce a také záleží na velikosti obce. Základním podkladem pro návrh rozpočtu je rozpočtový výhled, který je sestavován na 2-5 let. Návrh rozpočtu může být také sestaven z rozpočtu minulého roku, ve kterém se zohlední nové změny.

Při návrhu rozpočtu se projednává odděleně běžný a kapitálový rozpočet. Běžný rozpočet se každoročně opakuje, akorát se mění určité dílčí podmínky. Kapitálový rozpočet zahrnuje investiční akce, které jsou jednorázové, a každý rok se zpravidla investuje do jiné oblasti. Návrh rozpočtu musí obsahovat požadavky jednotlivých vedoucích odborů a zastupitelů. Sestavený návrh rozpočtu se projednává podle místních podmínek ve finančním výboru a v radě obce. Připomínky orgánů musí finanční výbor znovu do návrhu rozpočtu zapracovat.

Návrh rozpočtu se předkládá ke **schválení ZO**. Zastupitelé schvalují závazné ukazatele, které se rozepisují podle podrobné rozpočtové skladby. Schválený rozpočet může být vyrovnaný, přebytkový nebo schodkový. V případě schodkového rozpočtu, musí být ztráta pokryta finančními prostředky z minulých let nebo smluvně zabezpečenou půjčkou, úvěrem nebo návratnou finanční výpomocí. Rozpočet musí být vždy úplný, reálný a pravdivý.

V případě, že rozpočet není schválen před zahájením rozpočtového roku, musí obec hospodařit podle rozpočtového provizoria, které musí být schváleno zastupitelstvem obce před zahájením rozpočtového roku. Jako rozpočtové provizorium může být použit rozpočet minulého roku. Provizorium nelze považovat za nedostatek hospodaření obce, jelikož před zahájením rozpočtového roku nelze sestavit rozpočet z důvodu, že nejsou známy např. dotace ze státního rozpočtu.

V průběhu rozpočtového roku obec hospodaří podle schváleného rozpočtu a kontroluje jeho **plnění**. Obec musí každý měsíc předkládat Ministerstvu financí zprávu o jejich hospodaření. Výkaz, který plní tuto funkci, se nazývá Fin 2 – 12 M, který se nazývá výkaz pro hodnocení plnění rozpočtů územních samosprávných celků, regionálních rad a dobrovolných svazků obcí. Orgán, který se podílí na kontrole rozpočtu obce, je finanční výbor, který se schází většinou v měsíčních intervalech a hodnotí vývoj hospodaření a dává náměty na změny.

Během roku mohou nastat změny v rozpočtu, které se nazývají rozpočtové opatření. Změny v rozpočtu vznikají v důsledku organizačních změn nebo právních předpisů. Rozpočtové opatření se musí uskutečnit pokaždé, když se mění finanční vztahy k jinému rozpočtu. Opatření schvaluje ZO, ale může svou pravomoc svěřit i RO.

Po skončení rozpočtu obce se provádí **kontrola** plnění, která má podobu závěrečného účtu obce. Účet je zpracován jako struktura, která zahrnuje plnění rozpočtu, jeho příjmů a výdajů nebo použití fondů. Obec je povinna si nechat přezkoumat své hospodaření za uplynulý rok buď krajským úřadem, nebo auditorem. Před projednáním závěrečného účtu je nutno tento účet zveřejnit minimálně na 15 dnů na úřední desce. Projednání provádí ZO, které ho uzavírá buď se souhlasem s hospodařením bez výhrad, nebo s výhradami. Projednání musí být uskutečněno do 30.6. následujícího roku.

2.4.3. Rozpočtový výhled

Rozpočtový výhled je nástroj, který slouží pro střednědobé finanční plánování. Obec je povinna sestavovat výhled na dobu 2 až 5 let. Každá obec ho sestavuje alespoň ve čtyřech základních celcích: celkové příjmy, celkové výdaje, celkové pohledávky a celkové závazky. Problémy, které mohou při sestavování nastat, jsou v odhadu příjmů, výdajů a jejich meziročním vývoji. Proto je žádoucí, aby byl rozpočtový výhled každoročně aktualizován.

2.5. Struktura rozpočtu

Struktura rozpočtu se skládá z příjmů a výdajů obce. Příjmy lze charakterizovat do čtyř základních skupin a výdaje obce jsou rozděleny na běžné a kapitálové výdaje.

2.5.1. Příjmy obce

Příjmy obcí zahrnují **daňové příjmy**, které jsou dále členěny, **nedaňové příjmy**, **kapitálové příjmy** a **dotace**.

Daňové příjmy¹¹ zahrnují příjmy z daně z nemovitosti, daň z příjmů právnických osob v případě, kdy právnickou osobou je obec, daň z příjmu fyzických osob z podnikání, daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti, daň z příjmu fyzických osob z podnikání, daň z příjmu fyzických osob ze závislé činnosti, daň z příjmů fyzických osob vybírané srážkou, daň z příjmu právnických osob a daň z přidané hodnoty.

Celý výnos z daně z nemovitosti připadá obci, kde se daná nemovitost nachází. Daň zahrnuje daň z pozemků a daň ze staveb. Pouze u této daně může obec ovlivňovat její výši a to zásahem do konstrukce změnou koeficientu, buď zvýšením o 1 stupeň, nebo snížením až o 3 stupně. Výnos této daně představuje asi 4 % celkových příjmů obce.

Daň z příjmů právnických osob v případě, kdy právnickou osobou je obec, je tato daň placená obcí, která je právnickou osobou. Celý výnos je určen do rozpočtu obce, která tuto daň platí.

Výnos 30 % daně z příjmu fyzických osob z podnikání je určen do rozpočtu obce od fyzických osob, které mají bydliště na území dané obce.

Daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti je poskytována obcím na základě počtu pracovních míst, které se nachází na území obce. Všem obcím je rozdělováno 1,5 % z celostátního výnosu daně podle podílu počtu zaměstnaných v obci a celkovém počtu zaměstnaných ve státě.

Obcím je rozdělováno 21,4 % z 60 % výnosu daně z příjmu fyzických osob z podnikání. Podíl je získán na základě velikostní skupiny, do které se obec řadí, podle skutečného počtu obyvatel a podle rozlohy území.

¹¹ Tománek P., Hospodaření krajů a obcí, Ostrava 2009, str. 26

U daně z příjmu fyzických osob ze závislé činnosti, daně z příjmů fyzických osob vybírané srážkou, daně z příjmu právnických osob a daně z přidané hodnoty je rozdělován celostátní výnos 21,4 %.

Daňové příjmy také reprezentují příjmy z poplatků místních, správních a poplatků spojené s životním prostředím. Obce mohou uplatnit až 9 místních poplatků, které musí stanovit vyhláškou obce. Na základě zákona č. 565/1990 Sb. o místních poplatcích se jedná o:

- poplatek ze psů,
- poplatek za lázeňský nebo rekreační pobyt,
- poplatek za užívání veřejného prostranství,
- poplatek ze vstupného,
- poplatek z ubytovací kapacity,
- poplatek za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst a částí měst,
- poplatek za provozovaný výherní hrací přístroj,
- poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů,
- poplatek za zhodnocení stavebního pozemku možností jeho připojení na stavbu vodovodu nebo kanalizace.

Správní poplatky mohou být vybírány v obcích, které vykonávají přenesenou působnost. Jedná se např. o¹²:

- ověření podpisu,
- vydání stavebního povolení ke stavbě rodinného domu,
- poplatek za vydání živnostenského oprávnění.

Poplatky za znečišťování životního prostředí jsou z větší části odváděny do Státního fondu životního prostředí, ale kvůli vazbě na území obce jsou i jejím příjmem. Můžeme zde zařadit¹³:

- poplatky za vypouštění odpadních vod do vod povrchových,
- poplatky za znečištění ovzduší,

¹² Zákon č. 634/2004 Sb. o správních poplatcích

¹³ Zákon č. 86/2002 Sb. o ochraně ovzduší

- poplatky za uložení odpadů atd.

Nedaňové příjmy můžeme charakterizovat jako uživatelské poplatky, které určitým způsobem souvisí s hospodářskou nebo podnikatelskou činností jednotlivých obcí.¹⁴ Mezi tyto příjmy patří např. příjmy z pronájmu majetku, příjmy od organizací, které zřídila nebo založila obec nebo dary a příspěvky obci.

Kapitálové příjmy zahrnují příjmy z prodeje dlouhodobého majetku a příjmy z pronájmu majetku obce.

Dotace jsou poskytovány z jiných veřejných rozpočtů. Jedná se o dotace ze státního rozpočtu, ze státních fondů, dotace od krajů a z fondů Evropské unie. Dotace lze rozdělit do dvou specifických skupin na nárokové a nenárokové dotace.

Nárokové dotace dostávají obce automaticky a pravidelně aniž by musely o ně žádat. Mezi tyto dotace patří příspěvek na školství, dotace na vybraná zdravotnická zařízení nebo dotace na výkon státní správy.

V případě nenárokových dotace se musí každá obec o dotaci ucházet na základě stanovených podmínek. Většinou jsou tyto dotace v podobě dotačních programů a jsou vyhlašovány ministerstvy, státními fondy atd. Jelikož množství dotačních prostředků je omezen, musí obce předkládat kvalitní programy, aby mohly danou dotaci získat.¹⁵ Mezi příklady dotačních programů můžeme zařadit program podpory výstavby nájemních bytů a technických infrastruktur, podporu výstavby nájemních bytů a domů s pečovatelskou službou nebo systém podpory rozvoje průmyslových zón.

2.5.2. Výdaje obce

V případě výdajů se obce musí řídit několika omezujícími podmínkami:

- omezující kritérium je velikost zdrojů rozpočtu,

¹⁴ Tománek P., *Hospodaření krajů a obcí*, Ostrava 2009, str. 34

¹⁵ Tománek P., *Hospodaření krajů a obcí*, Ostrava 2009, str. 38

- omezení výdajů v oblasti odměňování zastupitelů a zaměstnanců obce, poskytování veřejné podpory, poskytování dotací politickým stranám a ručení za závazky fyzických a právnických osob.

Výdaje lze obecně rozdělit na běžné a kapitálové. Mezi běžné výdaje patří např.¹⁶:

- platy zaměstnanců,
- úroky,
- dotace neziskovým organizacím,
- dotace jiným rozpočtům,
- platby daní,
- příspěvky příspěvkovým organizacím,
- transfery obyvatelstvu.

Kapitálové výdaje většinou zahrnují investiční nákupy, nákupy akcií a majetkových podílů nebo investiční transfery obyvatelstvu.

¹⁶ Tománek P., *Veřejné finance A*, Ostrava 2008, str. 49

3. ANALÝZA HOSPODAŘENÍ VYBRANÉ OBCE

Rozpočet obce se skládá z jejich příjmů a výdajů. Rozdílem těchto dvou položek vzniká přebytek nebo schodek v hospodaření. Obec Mokré Lazce je samostatnou správní jednotkou s obecním úřadem a vlastním obecním zastupitelstvem. Obec se rozkládá na nejnižších úbočích Nízkého Jeseníku a svazích, které se sklánějí na sever do širokého údolí řeky Opavy. Mokré Lazce se nacházejí v Moravskoslezském kraji mezi významnými průmyslovými a kulturními centry Opavou a Ostravou. K přírodně nejvýznamnějším místům v okolí patří údolí potoka Ohrozimy s velkým množstvím turistických stezek.

3.1. Historie obce

První zmínka o obci Mokré Lazce se v historických pramenech datuje od roku 1377, ale existenci obce je možné předpokládat již před tímto datem. Původně byla obec součástí štítinského panství, které vlastnili páni z Kravař. Roku 1430 založil Hartl Tunkl v Mokřích Lazcích svobodné fojstství, které následně prodal Zbyňokovi Hřivnáčovi z Heraltic. Dalšími majiteli obce se stali Tvorkovští, kteří nechali v 16. století vybudovat dřevěný kostel, který předali pod správu dominikánského řádu. Zasluhou dominikánů byla na počátku 17. století vybudována dřevěná škola. Poté, co císař Josef II. zrušil dominikánský řád, vyrostla na jeho bývalých pozemcích řada nových usedlostí a vznikla obec Nové Mokré Lazce. I přes úřední rozdělení vystupují obce Staré Mokré Lazce a Nové Mokré Lazce jako jeden celek. Úřední sloučení těchto dvou celku proběhlo v roce 1949.

Staré písemnosti v archívech se zmiňují převážně o událostech, které nepříznivě zasáhly do života obyvatel. Zmiňují se o plnění obce a jejího okolí Masfeldovým i švédským vojskem za třicetileté války, velkým požárem z roku 1677, při kterém shořela téměř celá dřevěná vesnice a drancováním ze strany pruských a rakouských vojáků za válek v 18. století.

Na přelomu 19. a 20. století ožívá v obci převážně vlastenecký duch. Dochází k založení hasičského sboru, několika ochotnických divadelních spolků a po první světové válce zde vznikají tři tělocvičné jednoty. Po podepsání mnichovské dohody byla obec připojena k Německé říši. Osvobození obce proběhlo 20.4.1945 Rudou armádou. Během těžkých bojů, které byly součástí Ostravské operace, padlo kromě několika místních obyvatel také desítky

sovětských a německých vojáků a mnoho domů bylo zničeno. Poválečné budování přispělo k modernizaci obce, která se stále vyvíjí i v současné době. Historicky nejceněnějšími památkami v obci jsou kostel sv. Jana Křtitele a kaple sv. Anny.

3.2. Současnost obce

K 1.1.2010 má obec 1 133 obyvatel na rozloze 1 051 ha. Obec Mokré Lazce patří k dobře vybaveným z pohledu infrastruktury i komunikací. V obci se nachází vodovod, kanalizace, zemní plyn i kabelová televize. Před několika lety byla dokončena výstavba telefonní sítě s digitální ústřednou. Obecní instituce i školy jsou připojeny k internetu pomocí bezdrátového spojení. Součástí rozšířené budovy nově zrekonstruovaného obecního úřadu jsou ordinace obvodního lékaře a stomatologa. Významné společenské události jako jsou plesy, kulturní vystoupení nebo volby se uskutečňují v zrekonstruovaném Obecním domě, jehož součástí je také společenský sál, klub důchodců a pohostinství.

Funkci starosty v roce 2010 zastává člen uskupení ODS a jeho zástupcem je člen uskupení KDU-ČSL. Ve volbách do zastupitelstva obce bylo navrženo 5 uskupení, ze kterých bylo zvoleno 9 zastupitelů obce, jejichž grafické znázornění je uvedeno v grafu č.3.1.:

- Mokré Lazce 2006 (počet zvolených členů - 1),
- Křesťanská demokratická unie – Československá strana lidová - KDU-ČSL (počet zvolených členů – 2),
- Občanská demokratická strana – ODS (počet zvolených členů – 4),
- „SNK občanů Lazeckých“ (počet zvolených členů – 1),
- Komunistická strana Čech a Moravy – KSČM (počet zvolených členů – 1).

Graf. č. 3.1. Počet členů zastupitelstva jednotlivých uskupení

Zdroj: vlastní zpracování, www.volby.cz

3.3. Organizace působící v obci

V roce 2010 působí v obci Mokré Lazce 11 organizací z různých odvětví. V obci se nacházejí organizace, které jsou zřizovány obcí, jako příspěvkové organizace, organizace, které jsou zřízeny u obecního úřadu a organizace, které byly vytvořeny na základě dobrovolnosti jejich členů bez účasti obce. Příspěvkové organizace, které zřizuje obec, jsou:

- Mateřská škola,
- Základní škola, jejíž historie a současnost bude více charakterizována, z důvodu zaměření práce.

Mateřská škola byla zrekonstruovaná v roce 1996 a byla součástí základní školy. Dohromady se školní jídelnou tvoří od 1.1.2003 samostatný právní subjekt, příspěvkovou organizaci. V každém školním roce navštěvuje dvě třídy v průměru 40 dětí. Mateřská škola vlastní samostatné prostory a děti mohou také využívat společnou tělocvičnu a stabilní ložnici. Mateřská škola je obklopena zahradou a kromě každodenní práce s dětmi nabízí také zájmové kroužky a různé aktivity, jakou jsou např. sportovní gymnastika, sportovní a kulturní akce, výlety a akce pro rodiče s dětmi. Mateřská škola zaměstnává 3 pedagogické a 1 provozní pracovníci.

Vznik **základní školy** v Mokřých Lazcích není přesně znám, avšak podle pamětí je zřejmé, že škola zde stála již před rokem 1630 a byla spravována Dominikány. Škola sloužila pro všechny děti ze štitnského panství, to znamená, že zde chodily děti z Mokřých Lazců, Štítiny, Nových Sedlic a Lhoty. Po roce 1869 byl vydán školský zákon, který zaváděl povinnou školní docházku pro všechny děti. Stará nevyhovující dřevěná škola byla zbourána a na jejím místě byla postavena nová jednoposchod'ová budova s dvěma učebnami a malým kabinetem v poschodí. Slavnostní otevření školy proběhlo v listopadu v roce 1883. Jelikož z důvodu zavedení povinné školní docházky musely školu navštěvovat všechny děti a tehdejší rodiny byly velmi početné, začala být budova školy znovu nevyhovující. Boj o to, zda se má nová budova školy postavit, trval pět let. Nejdůležitější bylo přesvědčit sedláky, kteří tvořili většinu tehdejšího obecního zastupitelstva. Po schválení, se budova školy začala stavět v roce 1911 a její realizace trvala pouze jeden rok. V budově na schodišti u vchodu byly umístěny dvě mramorové desky se jmény osob těch, kteří se podíleli na otevření školy. Za okupace byly tyto desky odstraněny, ale občané obce si je ponechali a po osvobození pověsili na původní místo.

I za rakouské okupace byla škola vždy českou, a i snaha zdejšího starosty obec i školu poněmčít se stala neúspěšnou. Za německé okupace měla škola dvě české třídy a jednu německou, neboť v obci žili tři rodiny Němců. V roce 1945 byla budova školy značně poničena a školní inventář a učební pomůcky byly zničeny. Koncem května v roce 1945 se stal ředitelem školy pan Oldřich Glabazňa, který měl s opravami školy mnoho starostí. Díky uspořádaným slavnostem a obětavým občanům nakonec finanční prostředky na nové vybavení tříd získal. V šedesátých letech se začalo na škole učit tehdy novými a moderními metodami. Začaly se používat zařízení, jako jsou bezdrátová sluchátka, diapozitivy, nahrávky nebo magnetické tabule. V devadesátých letech byla do školy zavedena výpočetní technika, barevný televizor s vidopřehrávačem, CD přehrávače nebo magnetofony. Od svého vzniku proběhlo na škole i mnoho stavebních změn, avšak mezi největší patří stavební úpravy v 1. poschodí v roce 1993, kdy ze tří prostorných tříd byly vytvořeny čtyři menší.

V roce 2010 je základní škola málotřídní školou s pěti ročníky ve třech třídách. První třída je vždy samostatná a navštěvují ji žáci 1. ročníku. Ve druhé třídě pracují děti 2. a 3. ročníku a třetí třídu tvoří nejstarší děti ze 4. a 5. ročníku. Pedagogický sbor je tvořen čtyřmi učitelkami a jednou vychovatelkou ve školní družině, která je kapacitně pro 25 dětí. Od 1.1.1996

je škola právním subjektem, jejím zřizovatelem je obec Mokré Lazce, která zajišťuje provozní náklady a ostatní náklady jsou hrazen MŠMT ČR.

Organizace zřízeny u obecního úřadu jsou:

- Sbor dobrovolných hasičů,
- Jezdecký klub,
- Zahrádkáři.

Sbor dobrovolných hasičů byl založen v roce 1886. Od roku 1985, kdy vyšel zákon o požární ochraně, fungují dobrovolní hasiči ve dvou rovinách. První skupinou je spolek, který se nazývá sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska – Sbor dobrovolných hasičů Mokré Lazce. Tento spolek je samostatná právnická osoba. Hlavní činností je pořádání kulturních akcí, soutěží, práce s dětmi a spolupráce se základní a mateřskou školou. V tomto spolku je 60 registrovaných hasičů, včetně 10 dětí. Druhou skupinou je zásahová jednotka obce. Tito hasiči jsou zároveň členy sboru dobrovolných hasičů a plní úkoly, které vyplývají s dohodou s obcí. V dnešní době má jednotka 10 členů, z toho 1 velitel jednotky, 4 strojníci, 1 technik a 4 hasiči. Tato jednotka řeší veškeré mimořádné situace v Mokřích Lazcích, ale i v okolních obcích. O výjezdu rozhoduje operační důstojník v Bruntále nebo starosta obce. Po vyhlášení poplachu musí jednotka vyjet do 10 minut.

Jezdecký klub byl založen dne 28. ledna 2000 jako nezisková organizace registrovaná u Ministerstva vnitra. Na začátku činnosti byl klub finančně podporován obcí Mokré Lazce. Hlavním cílem klubu je umožnění kontaktu s koňmi nejen uzavřenému okruhu lidí, ale široké veřejnosti. Kromě sportovního ježdění nabízí také klub možnost rekreačního ježdění a rehabilitačního ježdění. V současné době má klub ustájeno 6 koní, 2 oddílové, 2 v pronájmu a 2 soukromých majitelů. V roce 2009 jezdci reprezentovali jezdecký klub na závodech a získali celkem 8 ocenění. V roce 2010 má klub 28 členů, 12 dospělých a 12 dětí.

Organizace **zahrádkáři** vznikla v roce 1962. Svou činností se zaměřují především na zpestření života v Mokřích Lazcích. Pořádají odborné přednášky se zahrádkářskou tematikou, zajišťují údržbu obecních stromů, které se nacházejí na místních komunikacích a provádějí moštování ovoce. Pořádají různé kulturní zájezdy na výstavu Flora Olomouc a zájezdy do vzorových zahrad po ČR a po sousedním Polsku. Každý rok v květnu pořádají

pro občany Mokřých Lazců smažení vajec a ozdravné pochody. V roce 2010 má organizace zahrádkáři 15 členů, z čehož je 9 žen a 6 mužů. Členové této organizace jsou také dobrovolní dárci krve.

Organizace vzniklé bez účasti obce:

- FirstMate agility,
- Klub důchodců,
- KST Robot Mokřé Lazce,
- Myslivecké sdružení,
- FK Sokol Mokřé Lazce,
- Lyžařský oddíl.

Klub **FirstMate agility** vznikl v březnu roku 2001. Jedná se o občanské sdružení, které má formu neziskové organizace registrované u Ministerstva vnitra. V současné době má klub 20 členů. Probíhá zde výcvik různých ras psů, jako je např. bígl, kokršpaněl, foxteriér, pudl, čivava atd. Výcvik je zaměřen zejména na poslušnost, ovladatelnost, agility nebo novou kynologickou disciplínu, která je tanec se psem. V březnu 2002 zahájil klub spolupráci s firmou Staz s.r.o., která je výhradním dodavatelem kanadského krmiva FirstMate pro ČR. Spolupráce je založena na odběru krmiva za klubové ceny a také na formě sponzorských darů, které představují ceny do soutěží a závodů, pořádané tímto klubem. Klub poskytuje firmě reklamu ve formě začlenění značky FirstMate do názvu klubu. Členství do klubu stojí 400 Kč na půl roku, což zaručuje možnost účastnit se na libovolném množství tréninku. Mohou být také zaplacený pouze jednotlivé lekce za 30 Kč a to formou peramentky v hodnotě 300 Kč na 10 lekcí.

Klub důchodů byl založen 22. června 1989. Místo, kde probíhá setkání klubu důchodců, je přisáhlí místního Obecního domu. Klub má v roce 2010 13 členů, z toho 10 žen a 3 muže. Klub důchodců se schází každé úterý, kromě měsíce června, kde jsou schůzky vynechány z důvodu dovolených. Klub důchodců pořádá kulturní akce se zpěvem, oslavy narození jubilantů a významných svátků. Těchto oslav se zúčastňují nejen členové klubu důchodců, ale také členové obecního úřadu, včetně starosty obce. Klub důchodců se také podílí na kulturních a společenských akcích pořádaných jednotlivými organizacemi, školou a akcích pořádaných obecním úřadem. Členové klubu důchodců se také účastní různých předváděcích

akcí mimo obec. Každý rok jezdí členové klubu na jednodenní autobusový zájezd do Beskyd společně s dalšími důchodci z obce.

KST Robot Mokré Lazce zde působí již od roku 1946 a věnuje se hraní stolního tenisu. Prvotně nesl klub název Sokol a postupem času byl přejmenován na označení, které se používá již od roku 1989. Až do roku 1994 se oddíl pohyboval pouze na nejvyšší okresní, popř. oblastní úrovni. V roce 1996 dochází k postupu do 1. Ligy. Za poměrně krátkou dobu klub figuruje i v extralize. V současné době se klub nachází i v superlize. Hráči jsou podle svých dovedností rozdělení do týmu A,B,C. Týmy A a B mají po 4 hráčích a poslední tým se skládá ze 7 hráčů.

Po r. 1948 byl na katastrálním úřadě Mokřých Lazců a Štítině vytvořen **myslivecký spolek**. Během 70. let se spolek přejmenoval na myslivecké sdružení Mokré Lazce – Štítina. V roce 1991 bylo dle nového zákona vytvořeno honební společenství Halovec, které pronajímá honitbu Mysliveckému sdružení. Toto sdružení hospodaří na ploše cca 350 ha lesa a 600 ha pole a luk. V roce 2010 ve sdružení působí 21 členů. Úkolem myslivců je chov a lov drobné užitkové zvěře a spárkaté zvěře. Myslivecké sdružení se také zabývá osivem políček pro produkci krmiva, stavěním a udržováním krmných zařízení (krmelce, zásypy), posedů a kazatelen pro lovy. Dále vycvičují lovecké psy, pro práci v revíru a pořádají podzimní lovy. Každý rok v lednu pořádají tradiční myslivecký ples, který má ohlas v celém okolí.

FK Sokol Mokré Lazce je fotbalový klub, který působí v obci již od roku 1956. V roce 2010 zde působí tým žáků, který hraje okresní soutěž, tým dorostu skupiny B, tým mužů, který se nachází v 1.A třídě skupiny A Moravskoslezský kraj a tým mužů B, který se nachází ve 4.třídě skupiny A Opava. Již od roku 2007 se mužstvo mokrolazeckých fotbalistů účastní zimního turnaje na umělé trávě ve Vřesině, což je pro ně dobrá příležitost zahrát si fotbal v nepříznivém zimním období a zároveň dobrá příprava na jarní sezónu. Turnaj probíhá ve dvou skupinách systémem „každý s každým“ a dále následují vyřazovací kola. V roce 2010 se družstvo FK Sokol Mokré Lazce umístilo na první pozici.

Lyžařský oddíl vznikl v roce 1995 a má sídlo na lyžařské chatě v Mokřých Lazcích. Kromě závodního, rekreačního, běžeckého a sjezdového lyžování se oddíl zabývá také silniční cyklistikou, rekreační turistikou a pořádá závody v silniční cyklistice. Další činností

je příprava lyžařského areálu na zimní sezónu, který se nachází na hrabyňském kopci. Tato příprava spočívá v pořezení a naštípání několika kubíku dřeva do krbu, v úpravě poničené sjezdovky, revize a opravy vleku, nátěru sloupů osvětlení a další drobné práce spojené s údržbou srubu. Vrcholem sportovní činnosti lyžařského oddílu je uspořádání cyklistického závodu v rámci Slezského poháru. Kvalita celého závodu přiláká každý rok okolo 130 cyklistů ve všech kategoriích. V roce 2010 má lyžařský oddíl 11 členů.

3.4. Hospodaření obce v letech 2005-2009

V této kapitole se práce bude zabývat hospodařením obce Mokré Lazce v letech 2005-2009. Každý územně samosprávný celek musí každý rok sestavovat návrh rozpočtu na následující rok. Během hospodaření, může být rozpočet upravován, neboť se skutečné plnění rozpočtu může lišit. Další povinností územně samosprávného celku je sestavovat roční účetní výkazy a účtovat podle platného zákona o účetnictví.

Pro sestavování rozpočtové skladby mohou být použity 4 hlediska. Obec Mokré Lazce využívá druhové hledisko, kde jednotlivé položky jsou charakterizovány čtyřmístným kódem. Příjmy jsou rozděleny do první až čtvrté třídy, výdaje do páté až šesté třídy a třída osmá je zastoupena financováním. Hospodaření obce Mokré Lazce v letech 2005-2009 je znázorněno v tabulce 3.1.

Tab.3.1. Hospodaření obce Mokré Lazce v letech 2005-2009

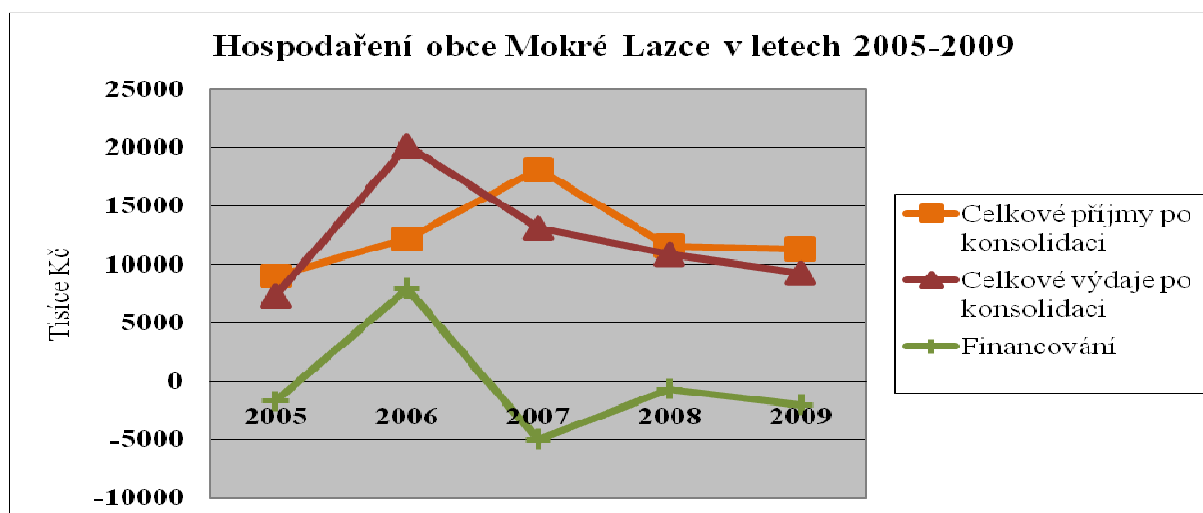
Rok	2005	2006	2007	2008	2009
Příjmy v tis.Kč					
1. Daňové příjmy	7 464,480	7 807,150	8 252,710	8 948,720	8 268,109
2. Nedaňové příjmy	1 116,550	1 002,640	1 362,560	1 713,620	1 449,195
3. Kapitálové příjmy	172,580	517,410	29,200	61,300	761,240
4. Přijaté transfery	242,100	5 701,870	8 707,160	845,030	823,862
Konsolidace příjmů	-	2 827,970	242,630	-	-
Celkové příjmy po konsolidaci	8 995,710	12 201,100	18 109,000	11 568,670	11 302,406
Výdaje v tis. Kč					
5. Běžné výdaje	4 876,790	8 656,170	6 819,950	7 122,310	7 247,930
6. Kapitálové výdaje	2 396,130	14 289,820	6 530,750	3 754,580	2 007,845
Konsolidace výdajů	-	2 827,970	242,630	-	-
Celkové výdaje po konsolidaci	7 272,920	20 118,020	13 108,070	10 876,890	9 255,775
8. Financování	-1 722,800	7 916,920	-5 000,970	- 691,730	-2 046,631

Zdroj: Vlastní zpracování dle informací z ARISweb

Z tabulky vyplývá, že výsledek hospodaření se každý rok značně lišil. Nejvíc odlišný je v roce 2006, kdy obec byla ve ztrátě. Tato ztráta mohla být zapříčiněna např. investičním projektem, který obec v daném roce realizovala. V ostatních letech byla obec vždy v přebytku. Z hlediska daňových a nedaňových příjmů se obec pohybovala každý rok v podobném rozmezí. Odlišnosti nastávají při kapitálových příjmech a přijatých transferech. Nejnížší kapitálové příjmy byly zaznamenány v roce 2007 a zároveň zde byly nejvyšší přijaté transfery.

Nejnižší běžné výdaje byly v roce 2005 a nejvyšší v roce 2006. Od roku 2006 začínají běžné výdaje postupně růst. Nejvyšší kapitálové výdaje jsou taktéž v roce 2006, což zapříčinilo ztrátu ve výsledku hospodaření. Hospodaření obec Mokré Lazce v letech 2005-2009 je přehledně zobrazeno i v grafu 3.1.

Graf č. 3.1. Hospodaření obce Mokré Lazce v letech 2005-2009 v tisících Kč

Zdroj: Vlastní zpracování dle ARISweb

3.4. Příjmy obce Mokré Lazce

Daňové příjmy tvořily ve všech letech krom roku 2007 většinu celkových příjmů obce. Nedaňové příjmy byly skoro ve všech letech zastoupeny jako druhá část celkových příjmů obce. Kapitálové příjmy se podílí jen nepatrně na celkovém množství příjmů. Velmi zajímavý je vývoj přijatých transferů, kde v prvním roce sledovaného období byly v nízké hodnotě a v následujících dvou letech byly až skoro 15-ti násobné. Nejvyšší hodnota přijatých transferů byla v roce 2007 a předčila i výši daňových příjmů. Procentní zastoupení jednotlivých příjmů je znázorněno v tabulce 3.2. Obecná charakteristika příjmů obce je znázorněna v kapitole 2.5.1.

Tab. č. 3.2. Zastoupení jednotlivých příjmů v letech 2005-2009 v %

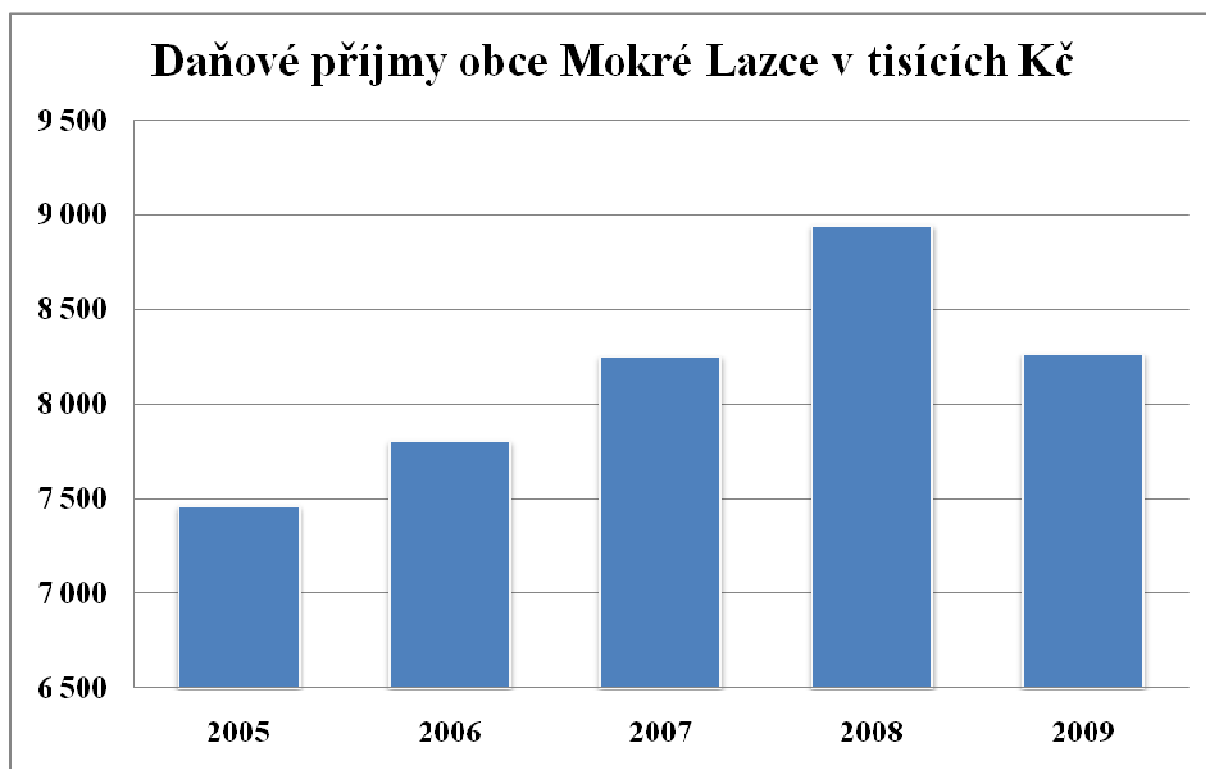
Druh příjmu	Rok				
	2005	2006	2007	2008	2009
Daňové příjmy	83,0	51,9	45,0	77,4	73,2
Nedaňové příjmy	12,4	6,7	7,4	14,8	12,8
Kapitálové příjmy	1,9	3,4	0,2	0,5	6,7
Přijaté transfery	2,7	37,9	47,4	7,3	7,3

Zdroj: Vlastní zpracování

3.4.1. Daňové příjmy

Největší část daňových příjmů tvořila daň z přidané hodnoty. Dále se tyto příjmy skládaly z daně z příjmu fyzických osob, daně z příjmu právnických osob a daně z nemovitosti. Určitá část byla charakterizována poplatky. Jednalo se o místní poplatky za likvidaci komunálního odpadu, poplatek ze psů, poplatek za užívání veřejného prostranství, poplatek ze vstupného, poplatek za provozovaný výherní hrací přístroj a správní poplatky. V roce 2005 představovali daňové příjmy 83 % z celkových příjmů, v roce 2006 51,9 %, v roce 2007 45 %, v roce 2008 77,4 % a v roce 2009 73,2 %. Výše daňových příjmů v jednotlivých letech je zobrazena v grafu 3.3..

Graf č. 3.3. Daňové příjmy obce Mokré Lazce v letech 2005-2009

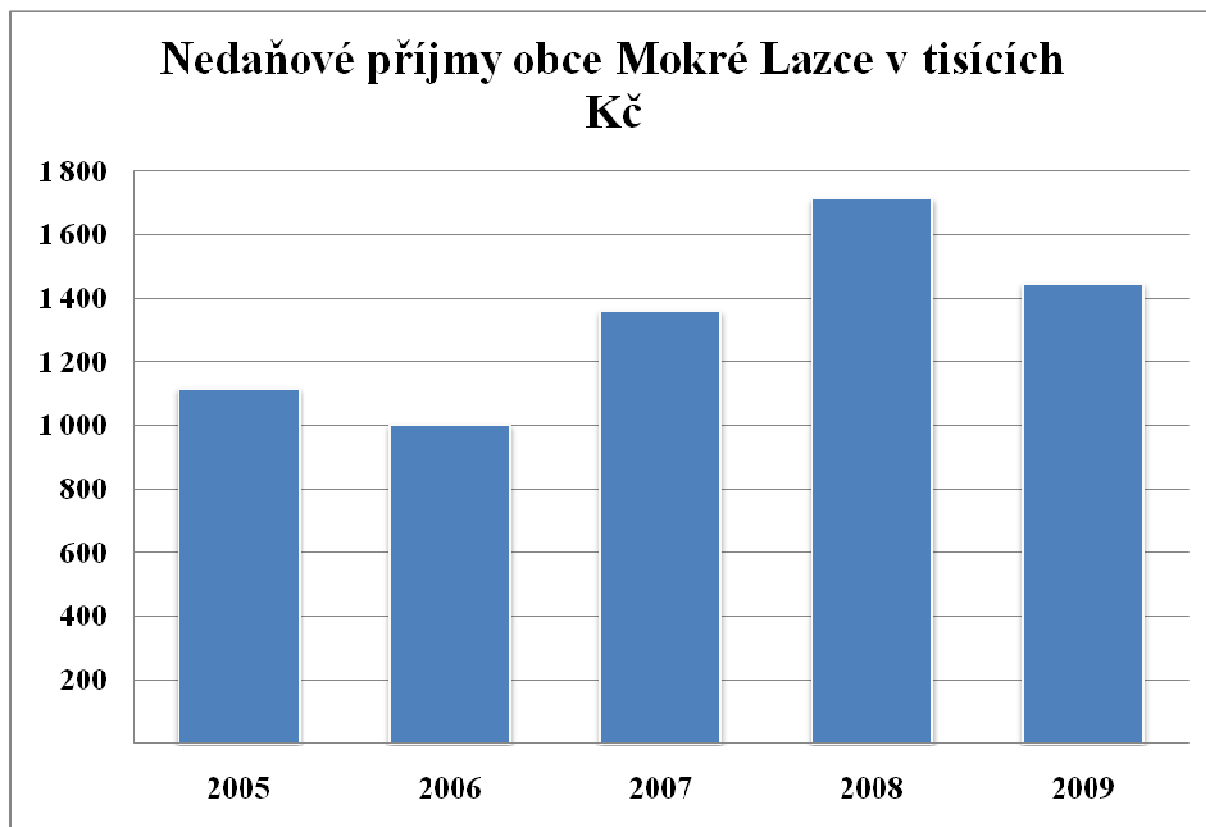
Zdroj: Vlastní zpracování dle ARISweb

Z tohoto grafu vyplývá, že od roku 2005 dochází k nárůstu příjmů a to až do roku 2008, kdy je hodnota daňových příjmů nejvyšší. V roce 2009 došlo oproti předchozímu roku k značnému poklesu daňových příjmů a to přibližně o 700 000 Kč

3.4.2. Nedaňové příjmy

Nedaňové příjmy tvořily zejména příjmy za poskytování služeb a výrobků, příjmy z pronájmu pozemků, příjmy z pronájmu nemovitostí, příjmy z prodeje zboží, ostatní příjmy z vlastní činnosti, příjmy z úroků, přijaté nekapitálové příspěvky a náhrady, příjmy z podílu na zisku a dividend nebo příjmy z prodeje krátkodobého majetku a drobného dlouhodobého majetku. V roce 2005 představovali nedaňové příjmy 13 % z celkového počtu příjmů, v roce 2006 8 %, v roce 2007 7 %, v roce 2008 15 % a v roce 2009 13 %. Výše nedaňových příjmů v letech 2005-2009 je znázorněně v grafu 3.4.

Graf č. 3.4. Nedaňové příjmy obce Mokré Lazce v letech 2005-2009

Zdroj: Vlastní zpracování dle ARISweb

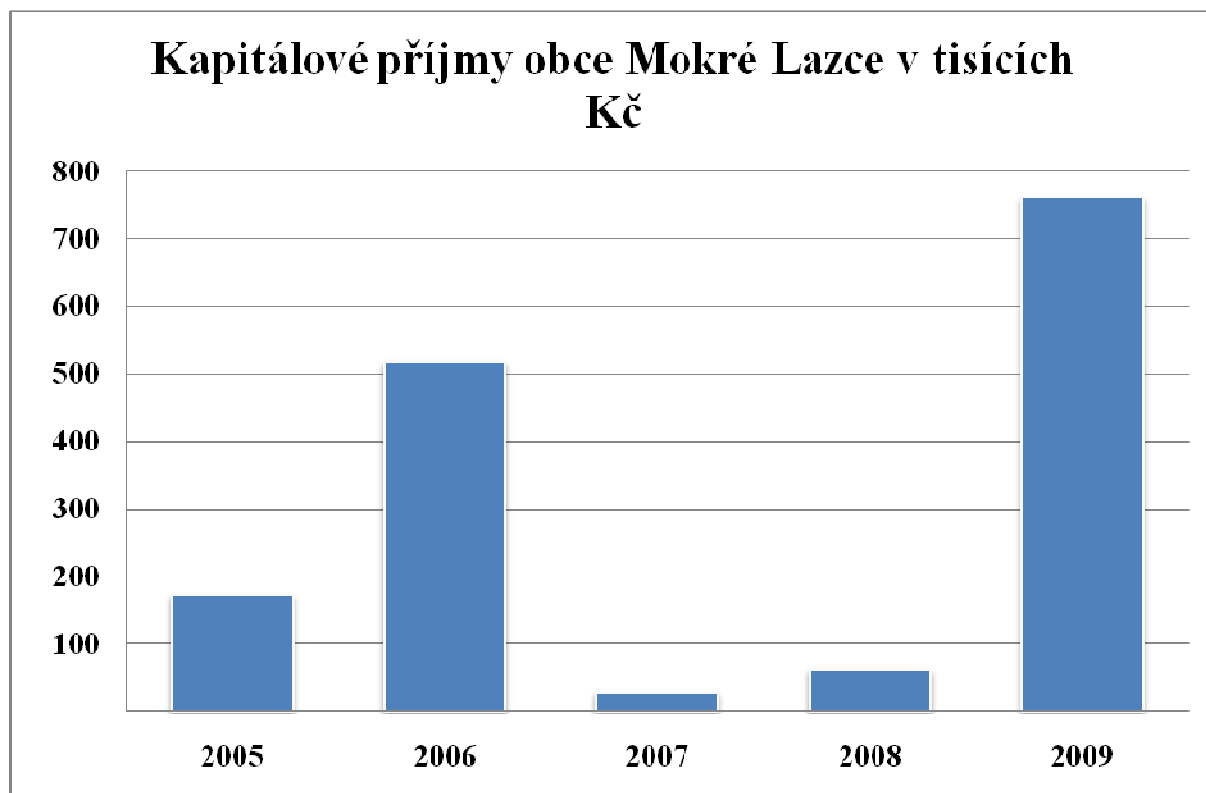
Výše jednotlivých nedaňových příjmů během let je variabilní. Největší nárůst těchto příjmů je zaznamenán v roce 2008. Největší část nedaňových příjmů v roce 2008 tvoří příjmy za poskytování služeb a výrobků. Další část těchto příjmů byla tvořena příjmem z pronájmu pozemků, pronájmu nemovitostí a příjmem z prodeje zboží. V zbylých letech se hodnota

nedaňových příjmů pohybovala přibližně na stejné úrovni, přičemž nejmenší nárůst nedaňových příjmů byl zaznamenán v roce 2006.

3.4.3. Kapitálové příjmy

Kapitálové příjmy představují ve všech letech nejnižší podíl na celkovém příjmu obce. Zahrnují zejména příjmy z prodeje pozemku a přijaté dary na pořízení dlouhodobého majetku. Procentuální hodnota kapitálových příjmů v letech 2005-2009 je 1,9 %, 3,4 %, 0,2 %, 0,5 % a 6,7 %. Výše kapitálových příjmů v letech 2005-2009 je zobrazena v grafu 3.5.

Graf č. 3.5. Kapitálové příjmy obce Mokré Lazce v letech 2005-2009

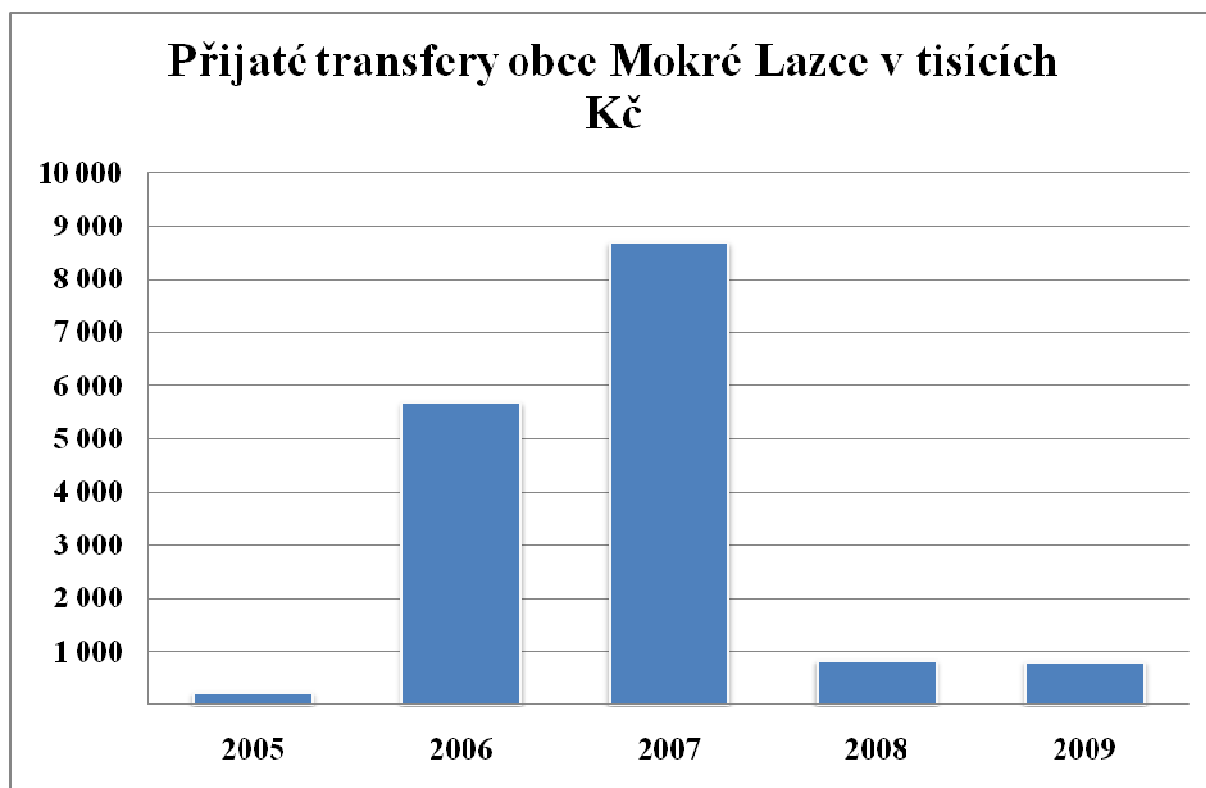
Zdroj: Vlastní zpracování dle ARISweb

Z tohoto grafu vyplývá, že v letech 2005, 2007 a 2008 tvořily kapitálové příjmy pouze nepatrné množství celkových příjmů neboť jejich hodnota byla nízká. Avšak v letech 2006 a 2009 je zaznamenán nárůst kapitálových příjmů, což mohlo být způsobeno tím, že v těchto letech měla obec jak příjmy z prodeje pozemku, tak příjmy z přijatého daru na pořízení dlouhodobého majetku.

3.4.4. Přijaté transfery

Přijaté transfery představují přijaté transfery a půjčky ze státního rozpočtu, státních fondů a regionálních rad, přijaté neinvestiční dotace od krajů, přijaté investiční dotace od krajů, převody z rozpočtových účtů, příjmy z rozpočtu EU a související příjmy v členění podle nástroje a zdroje financování. V letech 2005-2009 bylo procentuální zastoupení přijatých transferů 2,7 %, 37,9 %, 47,4 %, 7,3 % a 7,3 %. Výše přijatých transferů je zobrazena v grafu 3.6.

Graf č. 3.6. Přijaté transfery obce Mokré Lazce v letech 2005-2009

Zdroj: Vlastní zpracování dle ARISweb

Z tohoto grafu vyplývá, že nejvyšší přijaté transfery byly v letech 2006 a 2007. V roce 2006 tvořily největší podíl přijatých transferů převody z rozpočtových účtů a ostatní investiční přijaté dotace ze státního rozpočtu. Další část přijatých transferů tvořily neinvestiční přijaté dotace z všeobecné pokladní správy státního rozpočtu, neinvestiční přijaté dotace ze státního rozpočtu v rámci souhrnného dotačního vztahu, ostatní neinvestiční přijaté dotace ze státního rozpočtu a investiční přijaté dotace od obcí. V roce 2007 byla největší část přijatých transferů

tvořena ostatní přijatou investiční dotací ze státního rozpočtu. Dále se na výši přijatých transferů podílely neinvestiční přijaté dotace ze státního rozpočtu v rámci souhrnného dotačního programu, ostatní neinvestiční přijaté dotace ze státního rozpočtu, neinvestiční přijaté dotací od krajů a převody z rozpočtového účtu.

3.5. Výdaje obce Mokré Lazce

Běžné výdaje obce Mokré Lazce se ve sledovaném období nelišily. Výrazný rozdíl můžeme sledovat u kapitálových výdajů a to v roce 2006. Tento vysoký nárůst kapitálových výdajů vyvolal schodkový rozpočet, který se pohyboval okolo 7 miliónů. I když schávelný rozpočet poukazuje na to, že v roce 2006 se kapitálové výdaje měly pohybovat okolo 3 miliónů, tak výsledek od počátku roku se dostal až na 14 miliónů. V letech 2005, 2007, 2008 a 2009 je rozpočet přebytkový. Tento jev může způsobit, že obec pro financování využívá kromě získaných příjmů také prostředků z minulých let. Tyto prostředky mohou být použity na pokrytí schodkového rozpočtu nebo na investiční projekty. Procentuální zastoupení jednotlivých výdajů je znázorněno v tabulce 3.3. Obecná charakteristika výdajů obce je znázorněna v kapitole 2.5.2.

Tab.3.3. Zastoupení jednotlivých výdajů v letech 2005-2009 v %

Druh výdaje	Rok				
	2005	2006	2007	2008	2009
Běžné výdaje	67,1	37,7	51,1	65,5	78,3
Kapitálové výdaje	32,9	62,3	48,9	34,5	21,7

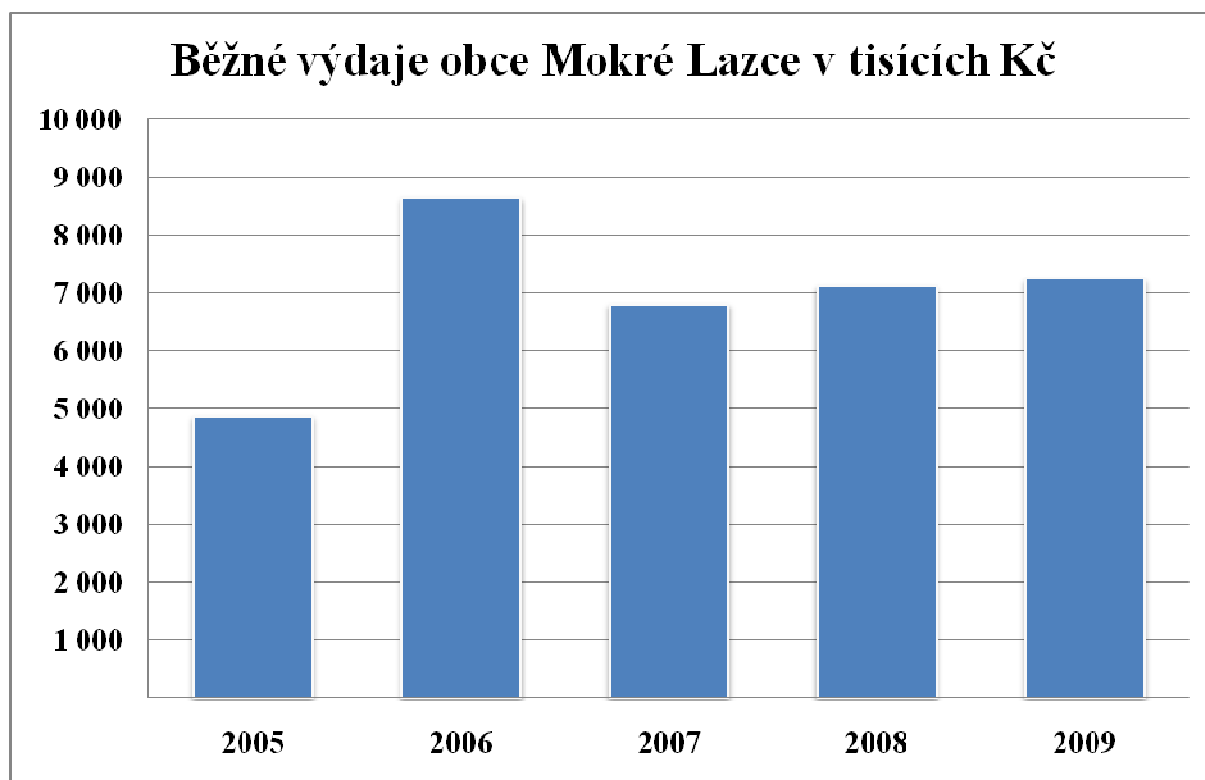
Zdroj: Vlastní zpracování

3.5.1. Běžné výdaje

Běžné výdaje většinou zahrnují nákup materiálu a služeb, opravy a udržování majetku, nákup drobného hmotného dlouhodobého majetku, neinvestiční příspěvky zřízeným příspěvkovým organizacím, neinvestiční dotace obcím, platy zaměstnanců v pracovním poměru, povinné pojistné na sociální zabezpečení, veřejné zdravotní pojištění a státní politiku, elektrickou energii, studená voda, nájemné, nákup ostatních paliv a energie, věcné dary, dary

obyvatelstvu, ostatní osobní výdaje, služby peněžních ústavů, výdaje na dopravní územní obslužnost, platby daní a poplatků, neinvestiční dotace církvím a náboženským společnostem, atd. Největší procentuální podíl běžných výdajů je v roce 2009 a dosahuje 78,3 % z celkových výdajů. V roce 2005 představují běžné výdaje 67,1 % z celkových výdajů, v roce 2006 37,7 %, v roce 2007 51,1 % a v roce 2008 65,5 %. Výše běžných výdajů během jednotlivých let je znázorněna v grafu 3.7.

Graf č. 3.7. Běžné výdaje obce Mokré Lazce v letech 2005-2009

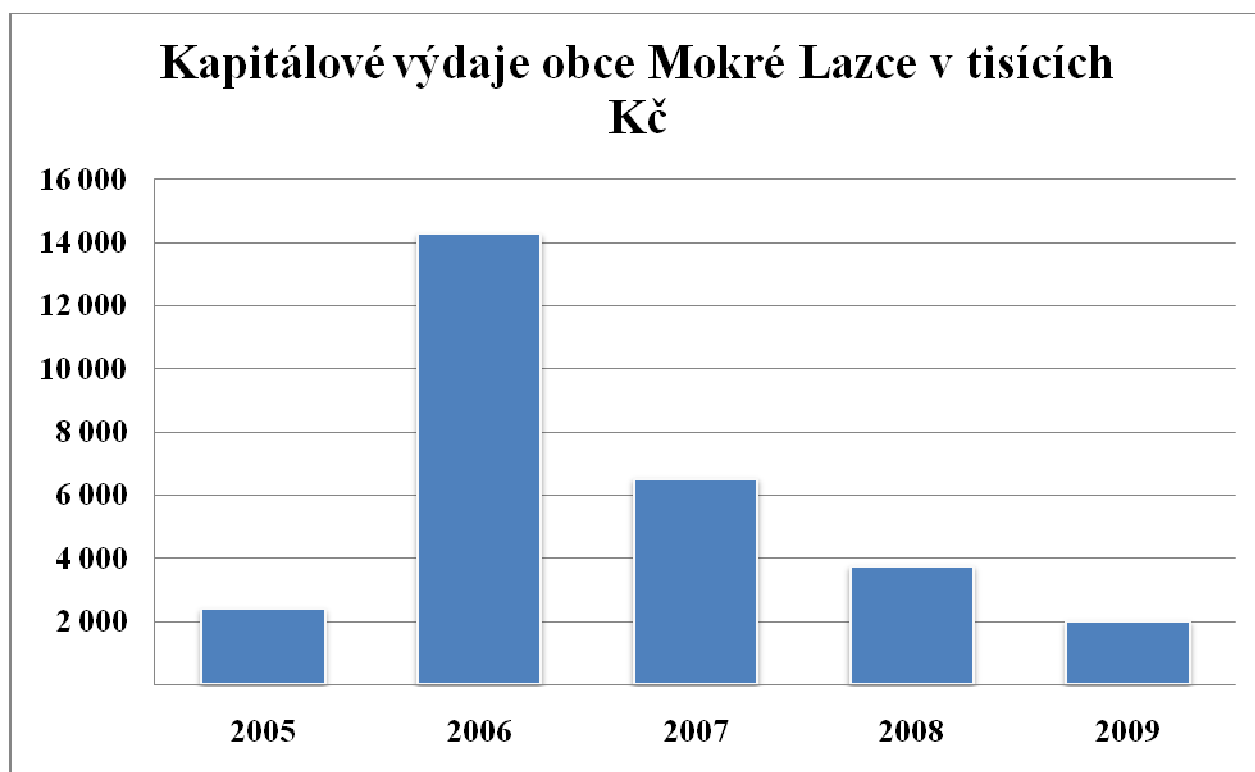
Zdroj: Vlastní zpracování dle ARISweb

Z grafu vyplývá, že i když v roce 2009 je procentuální zatoupení běžných výdajů nejvyšší, neznamená to, že i celková hodnota běžných výdajů musí být ve sledovaném období nejvyšší. Nejvyšší hodnota běžných výdajů je v roce 2006. V letech 2007, 2008 a 2009 jsou hodnoty běžných výdajů poměrně stejné. Nejmenší hodnota běžných výdajů byla zaznamenána v roce 2005.

3.5.2. Kapitálové výdaje

Kapitálové výdaje představují pořízení dlouhodobého hmotného majetku a to zejména stavby, budovy, haly, stroje, přístroje a zařízení, investiční zřízeným příspěvkovým organizacím. Dále zde můžeme zařadit nákup pozemku. V roce 2005 představují kapitálové výdaje 32,9 % z celkových výdajů, v roce 2006 62,3 %, v roce 2007 48,9 %, v roce 2008 34,5 % a v roce 2009 21,7 %. Výše kapitálových výdajů v letech 2005-2009 je znázorněna v grafu 3.8.

Graf č. 3.8. Kapitálové výdaje obce Mokré Lazce v letech 2005-2009

Zdroj: Vlastní zpracování dle ARISweb

Z grafu vyplývá, že nejvyšší kapitálové výdaje byly zaznamenány v roce 2006. Většina z těchto výdajů byla použita na nákup budov, hal a staveb. Další část kapitálových výdajů byla tvořena výdaji na nákup pozemku. V letech 2007, 2008 a 2009 je výše kapitálových výdajů skoro na stejné úrovni. Nejnižší kapitálové výdaje byly vynaloženy v roce 2005.

Hospodaření obce Mokré Lazce v letech 2005-2009 bylo vždy přebytkové, kromě roku 2006, kdy se obec dostala do ztráty. Tato ztráta byla způsobena realizací investičních projektů

v kombinaci s nákupem různých staveb, pozemků nebo hal. Zjištění vyplývá z vysoké hodnoty běžných a kapitálových výdajů. V letech 2005, 2007, 2008 a 2009 obec hospodařila s přebytkem, který může být použit na financování ztráty z roku 2006 nebo na financování menších investičních projektů.

4. NÁVRH FINANCOVÁNÍ INVESTIČNÍHO PROJEKTU VYBRANÉ OBCE

V roce 2010 nejsou obce schopny z vlastního hospodaření financovat některé investiční akce. Z tohoto důvodu je důležité se snažit využívat různé dotační programy, které jsou nabízeny v rámci Evropské Unie, popřípadě využít úvěry z bank. V této kapitole se práce bude zabývat stručnou charakteristikou investičního projektu obce Mokré Lazce, který se zabývá obnovou, rekonstrukcí a modernizací objektu základní školy a způsobem jeho financování.

4.1. Rekonstrukce, modernizace a obnova objektu základní školy v Mokřých Lazcích

Rekonstrukce, modernizace a obnova objektu základní školy se skládá z 5 částí. Jednotlivé části obnovy budou prováděny a financovány zvlášť. Obnova základní školy se skládá z těchto částí:

- Vytápění a plynoinstalace,
- Zdravotechnika,
- Výměna přípojky vody,
- Elektroinstalace
- Sanace zdiva.

Vytápění zahrnuje zateplení objektu po celém obvodu a výšce polystyrénem a výměnu všech starých oken za nová. Ve 3. nadzemním podlaží budou vybudovány 3 nové učebny. Dále zde bude probíhat zateplení střechy a vytvoření tepelné izolace v 1. nadzemním podlaží. **Plynoinstalace** řeší centrální vytápění objektu ze stávající kotelny s tím, že jeden kotel bude odpojen od plynoinstalace a v samostatné místnosti bude instalován plynový ohřívač pro centrální ohřev s odvodem spalin do komína, který bude opatřen nerezovou vložkou.

Zdravotechnika řeší návrh nové **kanalizace** a **vodoinstalace**. Obnova **kanalizace** bude zahrnovat splaškové a odpadní vody, které budou odváděny samostatným potrubím do nové plastové žumpy a dešťové vody, které budou odváděny samostatným potrubím do obecní kanalizace. Nová kanalizace bude z plastového potrubí a to jak vnitřní svislé a ležaté rozvody, tak vnější trasy dešťové kanalizace. Vnitřní rozvody budou odvětrávány potrubím, které je umístěno nad střechou. Potrubí kanalizace bude uloženo na hutněné pískové lože.

Vodoinstalace bude provedena nově v celém rozsahu. Vnitřní rozvod užitkové teplé a studené vody je navrhován z plastových trubek, které budou spojovány polyfúzním svařováním. Rozvod vody bude po celé délce opatřen tepelnou izolací. V základní škole bude taky provedena výměna přípojky vody v trase původního potrubí a v prostorách sklepa bude umístěna vodoměrná sestava s fakturačním vodoměrem.

Výměna přípojky vody bude realizována z důvodu modernizace podkroví, kde budou vznikat nové tři učebny. V roce 2010 je objekt připojen na veřejnou síť, která kapacitně nevyhovuje. Stávající přípojka bude zrušena, odpojena a zalepena od vodovodního řádu. Ve stejné trase bude uložena nová přípojka vody, která bude napojena kolmo na vodovod a povede v protilehlé straně komunikace. Vodoměrná sestava bude umístěna na suchém, větraném místě, které bude zabezpečené proti mrazu pomocí obvodového zdiva. Prostup přípojky obvodovým zdivem bude veden v nekorodující chrániče s vodotěsným a plynotěsným utěsněním. Potrubí přípojky bude uloženo pod terénem v pískové loži.

Elektroinstalace bude zahrnovat **opravu elektropřípojky, nový přívod nízkého napětí,** celkovou **elektroinstalaci objektu,** zřízení **výtahu** a instalaci **hromosvodu**. **Elektropřípojka** objektu zůstává zachována pouze bude změněn rezervovaný příkon z důvodu instalace výtahu. Stávající elektroměrná rozvodnice bude zrušena a bude proveden nový elektroměrný rozvaděč jako typový plastový kompaktní pilíř vedle stávajícího sloupu nízkého napětí. **Nový přívod nízkého napětí** bude proveden zemním kabelem. V rámci tohoto výkopu bude obnaženo stávající uzemnění objektu a bude proveden nový vývod pro nový svod hromosvodu. Z hlavní ochranné přípojnice bude uzemněno vedení instalací (v případě, že plyn, ústřední topení a voda není v plastu), technologie výtahu, jednotlivé patrové rozvodnice a ochranné pospojování v prádelně a sprše. Stávající **elektroinstalace objektu** bude kompletně demontována a odstraněna. Od nové rozvodnice bude proveden nový přívod. Z této rozvodnice budou paprskově napojeny jednotlivé patrové rozvaděče, rozvaděč kotelný a výtahu. V objektu základní školy bude nově zřízen **hydraulický výtah**. Vlastní elektroinstalace výtahu, včetně osvětlení a zásuvek ve výtahové šachtě bude součástí dodávky výtahu. Do strojovny výtahu bude přivedena samostatná telefonní linka. Při instalaci **hromosvodu** zůstane uzemnění stejné. Při budování nového vstupu bude posunut stávající vývod jednoho svodu hromosvodu a při budování nového hlavního přívodu nízkého napětí

bude zřízen jeden nový svod. Dále bude nově provedena jímací část hromosvodu, včetně nových svodů.

Sanace zdiva řeší problematiku vzlhkosti zdiva a musí být vyřešena následující opatření:

- Opatření, která zabraňují podmáčení objektu dešťovou vodou,
- Opatření, která řeší podmáčení zdiva vadnou zdravotnickou instalací,
- Opatření, která zabraňují nebo snižují působení zemní vlhkosti na zdivo,
- Opatření, která řeší následky zavlhčení, povrchové úpravy a účinné odvětrávání místností.

Z tohoto důvodu bude pro sanaci zdiva použito vnitřní cihelní zdivo, které pomocí přítomnosti solí postupně narušuje vlhkost. Dále bude provedena izolace, čímž se zabrání další degradaci zdiva. Izolace bude provedena postupným podřezáním řetězovou pilou s vložením izolační folie. Zdivo, které nelze podřezat, bude zaizolované metodou chemické injektáže. Jedná se především o zdivo schodiště a zdivo, které sousedí s nepodsklepenými částmi. Pro oddělení vnitřního izolovaného zdiva od obvodového neizolovaného bude použita svislá injektáž, což znamená, že vrty budou prováděné nad sebou. Zdivo suterénu bude opatřeno sanačními omítkami. Sanační omítkový systém bude proveden na celou výšku místností.

Celková cena investičního projektu je stanovena na **27 000 000 Kč**. Náklady na jednotlivé části investičního projektu jsou znázorněny v tabulce 4.1.

Tab. 4.1. Náklady jednotlivých částí investičního projektu

Název části projektu	Stanovené náklady
Vytápění a plynoinstalace	12 000 000
Zdravotechnika	5 000 000
Výměna přípojky vody	2 000 000
Elektroinstalace	5 000 000
Sanace zdiva	3 000 000

Zdroj: Vlastní zpracování dle interních zdrojů

4.2. Možnosti financování investičního projektu

Obec pro financování projektu může využít vlastní zdroje, dotační programy ze strukturálních fondů nebo návratné finanční transfery, které mohou být v podobě úvěru. V této podkapitole se práce bude zabývat rozbohem jednotlivých možností financování a stanovení optimálních variant financování investičního projektu.

4.2.1. Financování z vlastních zdrojů

Obec získává příjmy z daňových příjmů, nedaňových příjmů, kapitálových příjmů a přijatých transferů. Další příjem obce může být přebytek obecního rozpočtu a to v případě, že obec hospodařila z rozpočtem přebytkovým. Jednotlivé výsledky hospodaření v období 2005-2009 jsou znázorněny v tabulce 4.2. Z tabulky je zjevné, že financování investiční akce z vlastních zdrojů není reálné, neboť výsledky hospodaření obce jsou mnohonásobně nižší, než hodnota investičního projektu.

Tab. 4.2. Výsledek hospodaření v letech 2005-2009

Rok	2005	2006	2007	2008	2009
Výsledek hospodaření	1 722 800	-7 916 920	5 000 970	691 730	2 046 631

Zdroj: Vlastní zpracování dle ARISweb

4.2.2. Financování ze strukturálního fondu

Pro období 2007-2013 je připraveno celkem 7 regionálních operačních programů. Pro účely financování investičního projektu obce Mokré Lazce je důležitý program rozvoj venkova. Do tohoto programu spadá např:

- Rekonstrukce veřejného prostranství,
- Rozvoj nových rozvojových zón pro podnikání a bydlení,
- Služby pro rodiče s dětmi,
- Vybavení pro dopravní obslužnost měst,
- **Zkvalitnění infrastruktury pro vzdělávání u škol a školských zařízení.**

Pro účely financování investičního projektu je důležitá část programu zkvalitnění infrastruktury pro vzdělávání u škol a školských zařízení. Tato část programu zahrnuje výstavbu, obnovu, rekonstrukci škol a školských zařízení. Bohužel tato část programu nezahrnuje financování části investičního projektu vytápění a plynoinstalace. Z tohoto důvodu musí být nalezeny jiné formy financování dané části investičního projektu.

Na financování regionálního programu rozvoje venkova je z fondů EU vyčleněno 50,1 milionů Eur, což představuje 7 % částky, která je vyčleněna na všechny regionální operační programy. Všechny peněžní prostředky jsou poskytovány z Evropského fondu pro regionální rozvoj.

4.2.3. Financování pomocí úvěru

Pro financování investičního projektu byly vybrány úvěry poskytované československou bankou a komerční bankou. Obě tyto banky poskytují přímo municipální úvěr, který je určen městům, krajům a obcím na území ČR. ČSOB byla zvolena z důvodu vedení účtu obce u této banky a komerční banka byla zvolena jako druhá varianta, pokud by obec nedostala u banky ČSOB úvěr, neboť už zde jeden využívá.

Československá banka nabízí pro obce buď hypoteční úvěr nebo účelový úvěr. Hypoteční úvěr je určen na financování nemovitostí, jejich výstavbu, pořízení nebo opravy. Splatnost úvěru je až 30 let. Výše úvěru může činit až 100 % zástavní hodnoty nemovitostí. Je zde umožněno jednorázové nebo postupné čerpání. Úroky jsou spláceny pravidelně měsíčně nebo čtvrtletně a úroková sazba je buď pohyblivá nebo pevná.

Účelový úvěr je určen na financování krátkodobých nebo dlouhodobých investičních projektů. S úvěrem lze zajistit dostatek prostředků na financování plánovaných investic z cizích zdrojů a to i pro dlouhodobý horizont. Další výhodou je individuální přístup při vytváření plánu čerpání, možnost odkladu splácení až na 1 rok od zahájení čerpání a možnost mimořádných splátek. Úroková sazba je pevná nebo pohyblivá a závisí na kvalitě obchodního záměru, bonitě obce a délce splatnosti. Úvěr lze využít i v kombinaci s hypotečním úvěrem.

Komerční banka poskytuje buď krátkodobý, střednědobý nebo dlouhodobý úvěr s pevnou nebo pohyblivou úrokovou sazbou. Používá se především k přímým platbám na účet dodavatele nebo prodávajícího na základě předložených dokladů. Úvěr je možno čerpat a splácet jednorázově nebo postupně, podle smluvně dohodnutých termínů. Výhodou tohoto úvěru je možnost realizace finančně náročné investiční akce pro rozvoj měst, obce či kraje a zároveň v případě potřeby řešit časový nesoulad mezi příjmy a výdaji rozpočtu. Municipální úvěr slouží k:

- Financování pořízení hmotného investičního majetku,
- Financování pořízení nehmotného investičního majetku, včetně projektů,
- Financování obnovy stávajícího investičního majetku,
- Překlenutí časového nesouladu mezi příjmy a výdaji rozpočtu.

Úroková sazba u tohoto úvěru je individuální v závislosti na výši požadované částky a délce splácení. Jelikož se jedná o investiční projekt v hodnotě 27 000 000 Kč, navrhovala bych pouze počítat s možností získání dlouhodobého úvěru.

4.3. Navrhované řešení financování investičního projektu

Rekonstrukce, modernizace a obnova objektu základní školy v Mokřích Lazcích je stanovena na předpokládanou cenu 27 000 000 Kč. Z důvodu snadnějšího financování investičního projektu byly stanoveny jednotlivé náklady na části projektu, které jsou znázorněny v tabulce 4.1. Financování projektu bude prováděno kombinací vlastních zdrojů, zdrojů ze strukturálního fondu EU a pomocí úvěru. V práci budou stanoveny 3 varianty, jak lze investiční projekt nejlépe financovat. V případě financování investičního projektu pomocí úvěru nebude zohledněna výše úrokové sazby, neboť je pohyblivá a skládá se z referenční úrokové sazby mezibankovního peněžního trhu PRIBOR a marže v pevné výši 0,9 % p.a. Úroková sazba sjednaná tímto způsobem je v dané výši platná vždy pro příslušné období fixace.

4.3.1. První varianta

První varianta spočívá ve financování investičního projektu kombinací cizích zdrojů ze strukturálního fondu EU a úvěru poskytovaného peněžní institucí (KB, ČSOB). Pro tento

investiční projekt je vyhovující dotační program ze strukturálního fondu EU, který se nazývá rozvoj venkova a který je členěn na několik částí. Část, která zahrnuje i tento investiční projekt, se nazývá zkvalitnění infrastruktury pro vzdělávání u škol a školských zařízení. Všechny peněžní prostředky jsou poskytovány z Evropského fondu pro regionální rozvoj. Dotační program zahrnuje všechny části investičního projektu, kromě části vytápění a plynoinstalace.

Částka, která je poskytována ze Evropského fondu pro regionální rozvoj je 50,1 miliónů EUR. Jelikož zde není omezující podmínka velikosti finanční výpomoci z dotací EU, lze přepokládat, že 4 části, které vyhovují podmínkám programu lze plně financovat z této dotace. Celková cena těchto 4 částí je 15 miliónů Kč, což představuje 55,5 % celkových nákladů investičního projektu.

Část vytápění a plynoinstalce, kterou nelze financovat z dotací z EU, je v hodnotě 12 miliónů Kč, což představuje zbylých 44,5 % celkových nákladů. Tuto zbylou částku by obec mohla financovat pomocí úvěru od peněžní instituce (KB, ČSOB). Tato instituce poskytuje úvěry určený přímo municipalitám na financování investičních projektů. Jelikož výše úroku není známa, protože se stanovuje na základě různých faktorů, bude tato práce počítat pouze s financováním částky 12 miliónů Kč bez úroků. Nejvýhodnější délkou splácení by bylo 30 let.

Pokud by délka splácení úvěru byla na 30 let při částce 12 miliónů Kč, tak měsíční splátka by činila 33 333 Kč bez úroku což je přibližně 400 000 Kč ročně. To znamená, že v případě, že by obec hospodařila s přebytkem přibližně 500 000 Kč, byla by schopna plnit své závazky vůči peněžnímu institutu. Tento přebytek by však měla mít obec po celou dobu splácení, popřípadě se s daným peněžním institutem domluvit na posunutí splátky, v případě platební neschopnosti. Pokud by peněžní institut schvaloval úvěr na základě hospodaření obce za poslední 3 roky, neměla by obec Mokré Lazce problém se schválením úvěru, jelikož její hospodaření za tyto roky bylo vždy v přebytku větším než je 500 000 Kč.

4.3.2. Druhá varianta

Druhá varianta spočívá ve financování investičního projektu pomocí kombinací zdrojů ze strukturálního fondu EU a vlastních zdrojů. Strukturální fond EU je stejný jako v první variantě, jedná se teda o dotační program na podporu venkova, financovaný Evropským fondem pro regionální rozvoj. Z tohoto dotačního programu by byly opět financovány 4 části investičního projektu, v celkové hodnotě 15 miliónu Kč, což představuje 55,5 % celkových nákladů investičního projektu.

Část vytápění a plynoinstalace v hodnotě 12 miliónů Kč bude financována z vlastních zdrojů obce. Jelikož výsledek hospodaření v žádných letech nedosáhl hodnoty části investičního projektu, je pravděpodobné, že pokud by tato část byla financována z vlastních zdrojů, musela by realizace vytápění a plynoinstalace probíhat v jednotlivých fázích. Tato práce bude vycházet z posledního roku hospodaření sledovaného období, což je rok 2009. Při předpokladu, že by výsledek hospodaření v následujících letech byl přibližně 2 000 000 Kč, jak v roce 2009, realizace části projektu by trvala přibližně 6 let.

Výhodou této varianty je nulová zadluženost obce neboť na realizaci projektu nebyl použit žádný úvěr od peněžního ústavu. Velkou nevýhodou však je délka realizace části vytápění a plynoinstalace. Při předpokladu, že by obec hospodařila s přebytkem 2 000 000 Kč za rok, realizace této části by trvala 6 let. Když vezmeme v úvahu výsledky hospodaření v letech 2005-2009, které jsou znázorněny v tabulce 4.2., zjistíme, že výsledek hospodaření obec v těchto letech není nikdy stejný. Z tohoto důvodu by mohlo dojít v průběhu realizace části investičního projektu k jejímu zastavení z důvodu nedostatku finančních prostředků. Proto tato práce tuto variantu financování nedoporučuje.

4.3.3. Třetí varianta

Třetí varianta spočívá ve financování investičního projektu pomocí kombinace cizích zdrojů, které jsou poskytnuty od peněžního ústavu a vlastních zdrojů. Jelikož je pro obec v důsledku hospodaření optimální splácet úvěr maximálně 30, bude investiční projekt rozdělen na část, která bude financována pomocí úvěru od peněžního ústavu a část financována z vlastních zdrojů. Část, která bude financována ze zdrojů od peněžního ústavu

bude v hodnotě 17 miliónů Kč a bude zahrnovat financování vytápění a plynoinstalace, výměnu přípojky vody a sanaci zdiva, což představuje 63% celkových nákladů investičního projektu.

Pokud by obec splácela úvěr 30 let, měsíční splátka by činila 47 222 Kč bez úroků, což představuje 566 664 Kč za rok. V takovém případě by hospodaření obce muselo být v přebytku minimálně 600 000 Kč v každém roce splácení.

Financování zdravotnické a elektroinstalace v celkové hodnotě 10 miliónů Kč bude prováděno z vlastních zdrojů. Jelikož obec v posledních letech nikdy nehospodařila s přebytkem 10 miliónů Kč, musí být realizace těchto částí projektu rozvrhnuta do několika let. Pokud bude práce vycházet z posledního roku sledovaného období, což je rok 2009, obec hospodařila s přebytkem 2 miliónů Kč. Pokud by se předpokládalo, že obec bude schopna hospodařit s takovou výší přebytku každý rok, byla by tato část projektu zrealizována za 5 let.

Tato varianta financování je velmi nevhodná, neboť v případě financování projektu ze zdrojů z peněžního ústavu s kombinací se vlastními zdroji, přináší vysoké riziko platební neschopnosti obce. Pokud by část projektu financována z vlastních zdrojů byla realizována za 5 let a to každý rok s přebytkem 2 miliónů korun, nebylo by možno splácet úvěr, který sloužil k financování jiné části projektu. Pokud by obec chtěla financovat investiční projekt tímto způsobem, musel by být přebytek jejího hospodaření minimálně po dobu 5 let alespoň 2 600 000 Kč. Z vývoje hospodaření obce v letech 2005-2009, které je znázorněno v tabulce 4.2. je zřejmé, že obec během předchozích 5 let dosáhla přebytku 2 600 000 Kč pouze ve 2 letech. Z tohoto důvodu je tato metoda financování pokládána za zcela nevhodnou.

5. ZÁVĚR

Obce jsou z finančního hlediska podporovány buď z vlastních zdrojů nebo z finančních prostředků od právnických osob, fyzických osob a převážně z prostředků od státu. Obecní rozpočet je nástrojem k finančnímu hospodaření s veřejnými a státními financemi. Rozpočet obce se skládá z příjmů a výdajů. Příjmy jsou charakterizovány daňovými příjmy, nedaňovými příjmy, kapitálovými příjmy a přijatými transfery. Výdaje jsou tvořeny běžnými výdaji a kapitálovými výdaji.

Nejdůležitější činností obce je zabezpečit dostatek finančních prostředků pro fungování obce a také zajištění prostředků na různé investiční akce obce. Tyto investiční akce mohou být financovány buď z vlastních zdrojů nebo z cizích zdrojů. Za vlastní zdroje se považuje výsledek hospodaření dané obce. Cizí zdroje jsou charakterizovány různými úvěry od peněžních ústavů, dotacemi ze státního rozpočtu, dotacemi od krajů, dotacemi z EU atd.

Bakalářská práce se v teoretické části věnovala problematice obcí. Byly zde popsány druhy obcí, působnosti obcí, orgány obcí a obecné rozpočtové hospodaření obcí. Dále zde byla popsána historie a současnost obce Mokré Lazce a organizace, které v obci působí. V druhé části bakalářské práce byla popsána analýza hospodaření obce Mokré Lazce v letech 2005-2009. Byly zde rozebrány jednotlivé příjmy a výdaje obce. Dále zde byl popsán konkrétní investiční projekt obce v oblasti školství a byly navrženy jednotlivé zdroje a možnosti financování tohoto projektu.

Z analýzy rozpočtu obce Mokré Lazce v letech 2005-2009 vyplývá, že obec ve všech letech, kromě roku 2006, hospodařila s přebytkem. Tento přebytek mohl být využit k financování ztráty z roku 2006 nebo k realizaci investičního projektu. Ztráta v roce 2006 byla způsobena financováním investičních projektů v kombinaci s nákupem různých staveb, pozemků a hal.

Hypotézou bakalářské práce bylo, jestli lze najít různé finanční prostředky k financování rozsáhlých investičních akcí. Tato hypotéza byla potvrzena nalezením různých finančních zdrojů.

Cílem bakalářské práce bylo popsat problematiku financování investiční akce obce Mokré Lazce a navrhnout možné zdroje financování projektu. Dle analýzy hospodaření obce v letech 2005-2009 není možné financovat rozsáhlou investiční akci rekonstrukce, modernizace a obnova objektu základní školy v Mokřích Lazcích pouze z vlastních zdrojů. Z tohoto důvodu je zřejmé, že obec pro financování tohoto projektu bude muset využít vlastní prostředky v kombinaci s cizími zdroji nebo investiční projekt financovat pouze z cizích zdrojů. Jako cizí zdroj byl v bakalářské práci uveden úvěr od peněžního ústavu a dotace z EU.

Tento cíl byl splněn navržením tří variant financování. **První varianta** předpokládala získání dotace z dotačního programu z EU v kombinaci s úvěrem od peněžního ústavu. Dotace byla poskytována ze strukturálního fondu EU z dotačního programu, který se nazýval rozvoj venkova. Touto dotací byla financována jen vyhovující část investičního projektu. Druhá část byla financována pomocí poskytnutého úvěru od peněžního ústavu. **Druhá varianta** financování investičního projektu spočívala v kombinaci peněžních prostředků poskytnutých z dotačního programu z EU a využitím vlastních zdrojů. **Třetí varianta** spočívala ve financování investičního projektu kombinací využití úvěru od peněžního ústavu a vlastních zdrojů.

Bakalářská práce předpokládala získání dotace z EU, pokud by však EU dotaci neposkytla, první dvě varianty financování by byly nereálné. Nejlepším způsobem financování investičního projektu je první varianta, neboť část investičního projektu je financována pomocí dotace, což pro obec neznamena žádný náklad. Druhá část investičního projektu bude financována pomocí úvěru, neboť výše ročních splátek v závislosti na hospodaření obce jsou únosné.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Knihy:

- [1] ČMEJREK, J. *Obce a regiony*. 1. vyd. Praha: Alfa, 2008. 165 s. ISBN 978-80-87197-00-4.
- [2] PROVAZNÍKOVÁ, R. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. 2. aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Grada Publishing, 2009. 304 s. ISBN 978-80-247-2789-9
- [3] PEKOVÁ, J.; PILNÝ, J.; JETMAR, M. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. 3. vyd. Praha: ASPI, a. s., 2008. 712 s. ISBN 978-80-7357-351-5
- [4] TOMÁNEK, P. *Hospodaření krajů a obcí*. Ostrava, 2009. 92 s.
- [5] TOMÁNEK, P. *Veřejné finance A*. Ostrava, 2008. 228 s.

Legislativa:

- [6] Zákon č. 128/2000 Sb. o obcích
- [7] Zákon č. 634/2004 Sb. o správních poplatcích
- [8] Zákon č. 86/2002 Sb. o ochraně ovzduší

Elektronické zdroje:

- [9] Historie obce Mokré Lazce [online] Cit. 2010-04-2. Dostupný z WWW:
<http://www.maticeslezska.cz/historie/view.php?ID=3>
- [10] Základní škola Mokré Lazce [online] Cit. 2010-04-6. Dostupný z WWW:
<http://www.zsmokrelazce.info/index.php?clanek=1>
- [11] Klub Agility Mokré Lazce [online] Cit. 2010-04-6. Dostupný z WWW:
<http://www.agilitymokrelazce.estranky.cz/stranka/klub>
- [12] Lyžařský klub Mokré Lazce [online] Cit. 2010-04-6. Dostupný z WWW:
<http://www.skimokrelazce.cz/index.php?&desktop=clanky&action=view&id=58>
- [13] Volby do zastupitelstva obce Mokré Lazce [online] Cit. 2010-04-8. Dostupný z WWW:
<http://www.volby.cz/pls/kv2006/kv1111?xjazyk=CZ&xid=0&xdz=1&xnumnuts=8105&xobec=508373>
- [14] Regionální operační program - ROP NUTS II Moravskoslezsko [online] Cit. 2010-04-9. Dostupný z WWW:
<http://www.strukturalni-fondy.cz/getdoc/3fcee7b-5ca8-459a-afa3-a035841a7b70/ROP-NUTS-II-Moravskoslezsko>

[15] Municipální úvěr KB [online] Cit. 2010-04-18. Dostupný z WWW:

http://www.kb.cz/cs/seg/seg5/products/municipal_loan_cf.shtml

[16] Municipální program ČSOB [online] Cit. 2010-04-18. Dostupný z WWW:

<http://www.csob.cz/cz/Firmy/Municipality-a-neziskove-organizace/Stranky/CSOB-Municipalni-program.aspx>

SEZNAM ZKRATEK

ČR – Česká Republika

ČSOB – Československá banka

EU – Evropská Unie

ha – hektar

KB – Komerční banka

Kč – Koruna česká

KDU-ČSL - Křesťanská demokratická unie – Československá strana lidová

KSČM - Komunistická strana Čech a Moravy

ODS - Občanská demokratická strana

MŠMT – Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

RO – Rada obce

ZO – Zastupitelstvo obce

Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce

Prohlašuji, že

- jsem byla seznámena s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, bakalářskou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že bakalářská práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího bakalářské práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o bakalářské práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, bakalářskou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne

.....

Lucie Vildomcová

Adresa trvalého pobytu studenta:

Sokolská 157, Mokré Lazce, 747 62